

Consat Telematics Solution

Sjåførrmanual

Ver. 20.4.(X)

Innehåll

1. Funksjon	6
2. Skjermvindu og navigering	6
3. Kjøremodus og parkeringsmodus	6
4. Starte systemet	6
5. Systemtest / sjekkliste (testbasert)	8
5.1 Før systemtesten	8
5.2 Når systemtesten pågår	8
5.3 Resultat, systemtest	9
6. Kontrollskjema (Pre/Post-op-sjekk)	10
7. Hovedskjermens deler	11
7.1 (A) Aktive feil	12
7.2 (B) Kjøretøytype, dørstatus, osv.	12
7.3 (C) Sløyfeindikering	12
7.4 (D) Passasjerteller	13
7.5 (E) Signallysprioritet	13
7.6 (F) Overholdelse av rutetabell	14
7.7 (G) Rutefeltet: Gjeldende rute og posisjon	14
7.7.1 Rutefeltet: Reguleringsholdeplasser	15
7.7.2 Rutefeltet: Korrespondanseholdeplasser	15
7.7.3 Rutefeltet: Stoppsignal	15
7.7.4 Rutefeltet: Ring for påstigning/Sjåføren styrer påstigning/avstigning	16
7.7.5 Rutefeltet: Innsatt holdeplass	16
7.7.6 Rutefeltet: Ikke-offentlige holdeplasser	16
7.7.7 Rutefeltet: Avkortet tur	17
7.7.8 Rutefeltet: Andre kjøretøy på ruten (ved supplering)	17
7.7.9 Rutefeltet: Neste tur	17
7.8 (H) Klokkeslett og dato	18
7.9 (I) Tekstmeldinger (system uten Informasjonssenter)	18
7.10 (J) Innlogget sjåfør	19

7.11	(K) Systemavhengige funksjonsknapper	19
7.11.1	Informasjonssenter	19
7.11.2	Telefonnamtaler	19
7.11.3	Manuell omvei	20
7.11.4	Kartnavigering	21
7.12	(L) Oppgave/Vognløp	21
7.13	(M) Dag-/natt-/tunneltilpasset grensesnitt	22
7.14	(N) Korrespondanse	23
7.15	(O) Informasjon	23
7.16	(P) Utvendige skilt	24
7.17	(Q) Signalstyrke (i telefonsamtale)	24
7.18	(R) Nedlastingsindikator	24
7.19	(S) Stoppsignal	24
7.20	(S) Varmeindikator	25
7.21	Meldingsfeltet i hovedskjermen	26
7.22	Funksjonslenker fra hovedskjermen	27
8.	Logge på/av	28
8.1	Logge inn (med SjøførerID-menyen)	28
8.2	Logge ut	29
9.	Oppgave/Vognløp	30
9.1	Inget oppgavevarsel/påminnelse	30
9.2	Automatisk oppgavetildeling	31
9.3	Manuell oppgavetildeling	31
9.3.1	Opplæringsmodus (avhengig av system)	32
9.3.2	Velg nytt vognløp	32
9.3.3	Velg ny linje	35
9.3.4	Suppler/erstatt kjøretøy på vognløp (valgfritt)	37
9.3.5	Dialog når annet kjøretøy ønsker å ta over ditt vognløp	38
9.3.6	Suppler tur	40
9.3.7	Velg slepvogn/andrevogn før oppdraget (visse sporvognstyper)	41
9.3.8	Status andrevognskoppling i hovedskjermen	42
9.3.9	Avslutte oppgave	44
9.4	Automatisk/manuell skiltstyring	44
9.4.1	Aktivere automatisk skiltstyring (normal modus)	44
9.4.2	Skilte på forhånd før neste tur (Ved automatisk skiltstyring)	45
9.4.3	Manuell skilting	46
9.4.4	Bytt fra automatisk til manuell skiltstyring	46
9.4.5	Velg et tidligere brukt skilt	47
9.4.6	Spesialskilte	47
9.4.7	Velg skilt fra liste	48

9.4.8	Manuell skilting.....	49
-------	-----------------------	----

10. Sjåførhjelp på ferden 51

10.1	Neste turstart	51
------	----------------------	----

10.2	Sen avgang-varsel	52
------	-------------------------	----

10.3	Manuell omposisjonering på en holdeplass.....	53
------	---	----

10.4	Bytte til neste / forrige tur i vognløpet.....	55
------	--	----

10.5	Ikke i rute (utenfor trasé)	56
------	-----------------------------------	----

10.5.1	Tilbake på traséen.....	56
--------	-------------------------	----

10.6	Manuell omvei (avhenger av system)	57
------	--	----

10.7	Nedteiling før avgang fra reguleringsholdeplasser.....	59
------	--	----

10.8	Forkortet tur	60
------	---------------------	----

10.9	Avvik detektert – Rapportere årsak (valgfritt)	62
------	--	----

10.10	Telefonsamtale	63
-------	----------------------	----

10.10.1	Pågående samtale.....	63
---------	-----------------------	----

10.10.2	Besvara anrop	64
---------	---------------------	----

10.10.3	Sende anropsanmodning.....	64
---------	----------------------------	----

10.10.4	Gruppeanrop.....	65
---------	------------------	----

10.10.5	Telefonboken.....	66
---------	-------------------	----

10.10.6	Ring et vilkårlig nummer.....	67
---------	-------------------------------	----

10.10.7	Samtalelogg.....	68
---------	------------------	----

10.10.8	Ringsignal og signalvolum.....	69
---------	--------------------------------	----

10.11	Informasjonssenteret	70
-------	----------------------------	----

10.11.1	Indikering for uleste meldinger osv.	71
---------	---	----

10.11.2	Informasjonssenterknappen	71
---------	---------------------------------	----

10.11.3	Snarveier	72
---------	-----------------	----

10.11.4	Trafikkmeldinger.....	74
---------	-----------------------	----

10.11.5	Direktemeldinger.....	75
---------	-----------------------	----

10.11.6	Awikrapporter.....	76
---------	--------------------	----

10.11.7	Trafikkendringer.....	77
---------	-----------------------	----

10.11.8	Sjåførmeldinger.....	78
---------	----------------------	----

10.11.9	Lukke informasjonssenteret.....	78
---------	---------------------------------	----

10.12	Direktemelding	79
-------	----------------------	----

10.12.1	Nå direktemeldinger gjennom informasjonssenteret	79
---------	--	----

10.12.2	Åpne (direkte-) meldingsmenyen gjennom funksjonsmenyen.....	79
---------	---	----

10.12.3	Les mottatt direktemelding (også uten informasjonssenter).....	80
---------	--	----

10.12.4	Svare på direktemelding (uten informasjonssenter).....	81
---------	--	----

10.12.5	Slette direktemeldinger i innboksen.....	81
---------	--	----

10.12.6	Slette alle direktemeldinger i innboksen.....	81
---------	---	----

10.12.7	Sende en (forhåndsdefinert) melding til trafikkledelsen.....	82
---------	--	----

10.12.8	Sendt (sendte direktemeldinger).....	83
---------	--------------------------------------	----

10.12.9	Slette alle sendte direktemeldinger.....	84
---------	--	----

10.13	Korrespondanse	85
-------	----------------------	----

10.13.1	Innstillt overgang	86
---------	--------------------------	----

10.13.2	Direkte oppringning eller kontaktinformasjon.....	88
---------	---	----

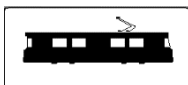
10.13.3	Korrespondansestatus: Overganger fra ditt kjøretøy	88
---------	--	----

10.13.4	Send venteanmodning til andre kjøretøy.....	90
10.13.5	Korrespondanse: Overganger til ditt kjøretøy.....	92
10.13.6	All korrespondanse vises i holdeplassmenyen	93
10.13.7	Venteanmodning fra andre kjøretøy.....	95
10.13.8	Besvare en venteanmodning.....	96
10.14	Be om assistanse (sjåføralarm)	100
10.15	Driver Coaching	101
10.15.1	Informasjon under kjøring.....	101
10.16	Tursammendrag	104
11.	Funksjonsmenyen: Innstillinger og informasjon	106
11.1	Åpne funksjonsmenyen	106
11.1.1	Returner til hovedskjermen.....	106
11.2	Funksjonsmenyen: Menyvalg	107
11.3	Innstillinger.....	108
11.4	Informasjon	110
11.5	Aktive feil	111
12.	Skjermkalibrering og lysstyrke	112
12.1	Kalibrere skjermen	112
12.2	Still inn skjermens lysstyrke	112

Merk: Enkelte skjermbilder i denne manualen kan av praktiske årsaker være hentede ifra vår engelske sjåformanual. Beskrivelsene, inklusive navn på knapper og menyer, gjelder derimot det norske grensesnittet.

1. Funksjon

Avhengig av kjøretøy vises en buss, en trikk eller en ferje i grensesnittets øvre venstre hjørne. Det er ellers ingen andre forskjeller mellom grensesnittene, foruten indikering for åpne dører og sløyfeindikering som ikke er aktuelle for sjøtrafikk.

2. Skjermvindu og navigering

Kjøretøyets datamaskin er tilkoblet en berøringsskjerm som gjør at brukeren kan navigere gjennom de ulike funksjonene.

- Velg en funksjon ved å trykke på skjermen med fingeren din.
- For å rulle i en liste, trykk på pil opp/ned eller trykk på glidebryteren og dra den opp/ned.
- For å gå ut av et bilde, trykk på Tilbake-knappen eller hvor som helst utenfor bildets område. Dialogruter stenges når du bekrefter eller avslår de.

3. Kjøremodus og parkeringsmodus

- For å hindre bruk av grensesnittfunksjonene under ferd har grensesnittet, avhengig av hastighet, to moduser: Kjøremodus og parkeringsmodus. De fleste funksjonene er bare tilgjengelige i parkeringsmodus – når kjøretøyet står stille, som ved en holdeplass.
- Ferjeinstallasjoner har normalt ikke kjøre- eller parkeringsmodus. Her er den vanligste installasjonen en helt ”låst” skjerm på bryggen kun ment for informasjon og en parallel skjerm med full funksjonalitet for dekksmannskapet.

4. Starte systemet

Slå på tenningsbryteren, og datamaskinen vil starte automatisk. Det kan ta noen minutter å laste sjåførgrensesnittet hvis kjøretøyet har vært avslått eller en oppdatering er tilgjengelig og lastes ned. Under oppstart vises et oppstartsbilde (se nedenfor).

Et kundetilpasset startbilde vises under oppstarten som vist under:

oppstartsbilde: Skyss

Oppstartsbilde: Agder Kollektivtrafikk AS

Informasjon om hvor i oppstartsprosessen systemet befinner seg.

Etter oppstarten eller når datamaskinen vekkes ifra hvilemodus, vises hovedmenyen på sjåførskjermen (se neste side).

- Dersom kjøretøyet er knyttet til et sentralsystem for tildeling av oppgaver, vil sjåførgrensesnittet automatisk motta en oppgave, og turen kommer opp på skjermen i nedre venstre hjørne. Husk å kontrollere at oppgaven er korrekt.

5. Systemtest / sjekkliste (testbasert)

Merk: Denne funksjonen er avhengig av system og oppsett.

For å forsikre om at kjøretøys informasjonssystem fungerer før hvert arbeidsskift / arbeidsdag kan dine arbeidsrutiner kreve at en forenklet systemtest kjøres.

En systemtest er en samling deltester som sørger for at kommunikasjonskanaler, informasjonskanaler, skilter, lydanlegg o.s.v. i kjøretøyet fungerer som de skal. Visse deltester er helautomatiske, mens andre krever at du manuelt verifiserer funksjonen.

Systemtesten kan startes på flere måter, avhengig av system og konfigurasjon:

- Med en knapp i fanen Snarveier i informasjonssenteret
- Med en knapp i rutefeltet når kjøretøyet ikke har noen tildelt oppgave.
- Via innstillingsmenyen, som i sin tur nås i funksjonsmenyen

5.1 Før systemtesten

Systemtestskjermen er enkel: En knapp øverst i skjermen starter eller avbryter testen. I sjekklisten under vises de systemtestene som er satt opp for ditt system. Til høyre for disse vises resultatet av den sist kjørte deltesten av hver sort.

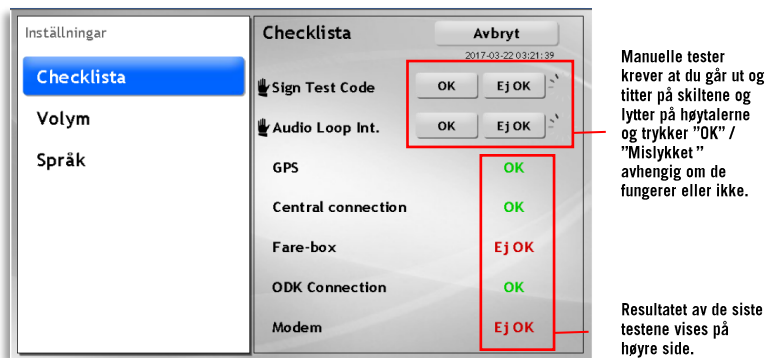
De deltestene som krever at du manuelt kontrollerer og verifiserer funksjonen har svarknapper til høyre der du kan velge om testresultatet er positivt («OK») eller negativt («Mislykket»)

5.2 Når systemtesten pågår

Under testkjøringen vises en spinner på høyresiden av deltesten og erstattes av et OK/Mislykket når testen er klar.

For skilt- og lydtesten kreves det at du går ut og kontrollerer teksten på skiltene og lytter etter testlyden i kjøretøyets høyttalere – og deretter bekrefter funksjonen på skjermen.

5.3 Resultat, systemtest

Om alle delsystem viser OK etter alle testene er det selvsagt bare å tute og kjøre.

Får du derimot negative testresultat kan du behøve å kontakte servicepersonal eller andre ansvarlige avhengig av din organisasjon, som kan vurdere om kjøretøyet kan slippes ut i trafikken eller om problemene først må løses.

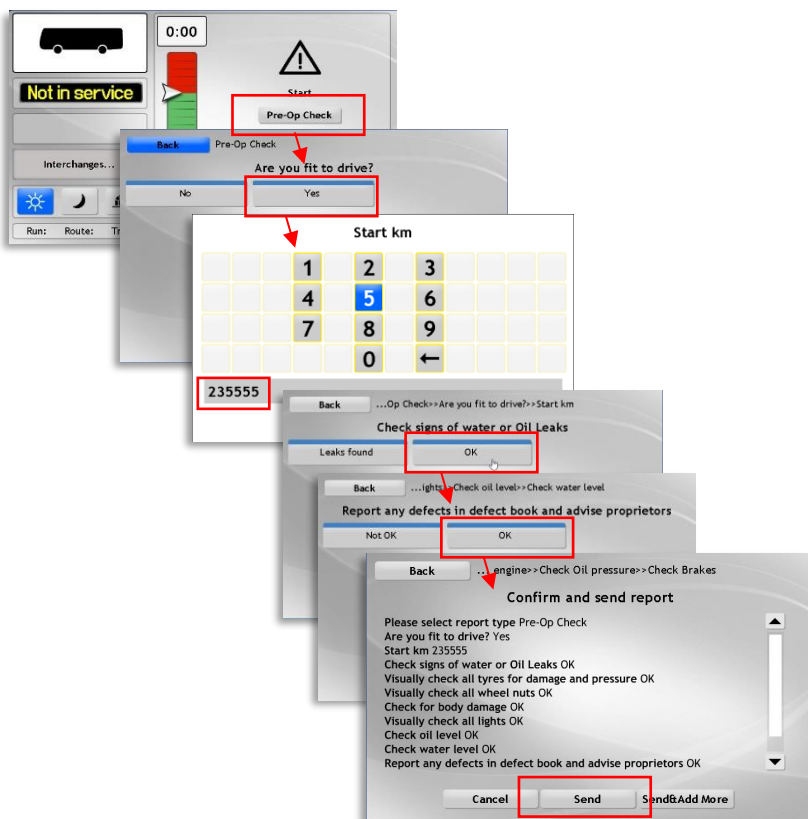
6. Kontrollskjema (Pre/Post-op-sjekk)

Merk: Denne funksjonen er avhengig av system og oppsett.

En funksjon som kan komplettere eller erstatte sjekklisten som beskrevet i forrige kapittel er *Kontrollskjema*. Denne bygger på skjemaer som skapes av kundens organisasjon og som vises for sjåføren etter fastsatt behov, for eksempel før trafikkdagen starter og/eller etter kjøretøyet leveres inn etter arbeidshagens slutt.

Kontrollskjemaene kan være enkle eller utfyllende, med valgfritt antall sjekkpunkter og innmatningsfelter. Skjemaet sendes inn etter utfyllning og kommer til å være tilgjengelig for organisasjonen gjennom DFS og Traffic Studio.

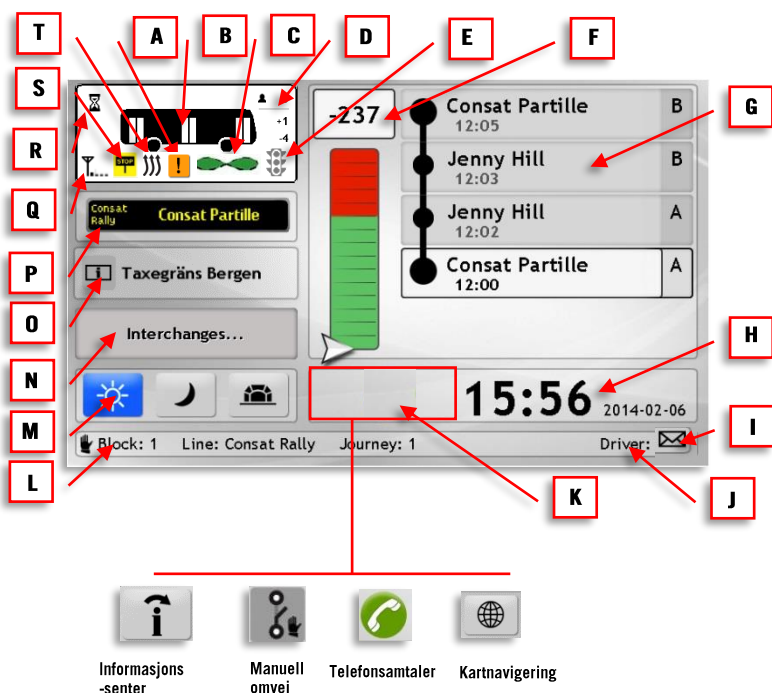
Sekvensen nedenfor, som avsluttes med et sammendrag for skjemaet sendes inn, er et eksempel fra en engelskspråklig kunde.

7. Hovedskjermens deler

Hovedskjermen gir informasjon om dørstatus, informasjon på utvendige skilt, aktuelle vognløp/linjer/turer, korrespondanse, overholdelse av rutetabell, liste over holdeplasser og klokkeslett. Her kan brukeren endre visningsmodus, posisjonere kjøretøyet, planlegge en manuell omkjøring og enkelt få tilgang til funksjonsmenyen ved å trykke på kjøretøysymbolet.

- Tenk på at alle funksjonene som beskrives her kanskje ikke er tilgjengelige i ditt sjåførgrensesnitt.

Funksjonsknapper, avhengig av oppsett

7.1 (A) Aktive feil

Feilindikatoren vises når en feil er oppdaget. Fargen viser alvorlighetsgraden: gul brukes for mindre alvorlige feil mens oransje brukes for høyeste alvorlighetsgrad.

For mer informasjon, se kapittel 11.5

7.2 (B) Kjøretøytype, dørstatus, osv.

I kjøretøysfiguren vises åpne dører som hvite rektangler.

- Hvis kjøretøyet ikke har separate dørsignaler vises alle dører som åpne på bildet når én av dørene er åpne.

Alle dører er stengt

Åpne dører (eller minst én åpen dør)

- Kjøretøysymbolet kan til og med indikere påkoblet andrevogn for trikker og status for denne. Se kapittel 9.3.8.

7.3 (C) Sløyfeindikering

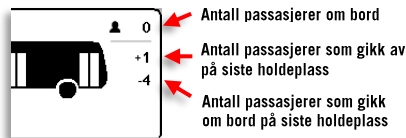
I system med induktive sløyfer for posisjonsdetektering vil et sløyfesymbol vises under kjøretøysymbolet. Når en sløyfepassasje detekteres markeres dette ved at sløyfesymbolet farges grønt.

7.4 (D) Passasjerteller

I kjøretøy med passasjerteller vises antallet passasjerer ombord og antallet på- og avstigende på den siste holdeplassen. Informasjonen vises til høyre for kjøretøysymbolet.

- **Merk: Passasjerinformasjonen oppdateres først når kjøretøyet forlater holdeplassen.**

Passasjerteller i hovedskjermen

7.5 (E) Signallysprioritet

I system som bruker virtuelle sloyfer for signallysprioritet ”tennes” et trafikklýssymbol når kjøretøyet er innenfor en prioritetssone og passerer over en signallýsprioritetslinje (en virtuell sloyfe/linje som aktiverer signallýsprioritet for veikryss, osv.).

Avhengig av system kan prioritet anmodes manuelt (innenfor sonen) eller sendes automatisk når signallýsprioritetslinjen passerer.

Brukes manuell prioritetsanmodning inngår vanligvis et fysisk knappesett der du selv kan velge retning i kryss (prioritet venstresving, prioritet rett fram, prioritet høyresving).

Kjøretøyet er utenfor signallýsprioritetsområde/har ikke passert over en signallýsprioritetslinje.

Kjøretøyet har passert signallýsprioritetslinje/er innenfor sone for anmodning av prioritet. Ved automatisk prioritet har anmodning blitt sendt når symbolet ble tent.

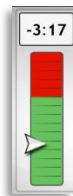

Kjøretøyet har fått svar fra signallýssystemet.

7.6 (F) Overholdelse av rutetabell

Feltet for overholdelse av rutetabellen inneholder en verdi og et barometer. Verdien er den faktiske tidsforskjellen i forhold til rutetabellen og vises i formatet mm:ss. Hvis kjøretøyet er forsinket, vises et negativt fortegn (-) foran tidspunktet. Et positivt fortegn (+) angir at kjøretøyet er for tidlig.

Barometeret gir visuell tilbakemelding til sjåføren. Med et raskt blikk kan sjåføren fastslå om han eller hun er for tidlig ute (rødt) eller i tide / etter tabellen (grønt).

Avviksbarometeret.

7.7 (G) Rutefeltet: Gjeldende rute og posisjon

Listen over holdeplasser viser de fem neste holdeplassene på turen. Hver holdeplass har sitt eget felt som viser holdeplassens navn og avgangstid i henhold til rutetabell. Neste/inneværende holdeplass er merket med hvitt.

Under kjøringen vises kjøretøys posisjon med en blå trekant. Avstanden til neste holdeplass er angitt ved siden av avgangstiden.

I eksempelbildet under er neste holdeplass Nebbeveien, ettersom den er merket med hvitt. Figuren viser også avstanden i meter, noe som betyr at kjøretøyet ikke har ankommet holdeplassen ennå. Vi kan også se at kjøretøyet har passert Hamregården.

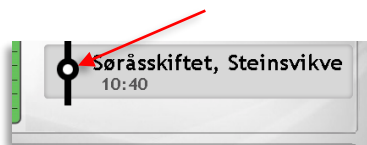
- Trykk på rutefeltet for å åpne holdeplassmenyen (for å nå omposisjonerings- og korrespondansefunksjoner).
- I visse system vises også holdeplassposisjonen i høyrekanten av hvert holdeplassfelt (se figur til høyre).
- Neste holdeplass er uthevet.
- Planlagt avgangstid vises under hver holdeplass.
- Din nåværende posisjon vises med en blå pil.
- Når du er mellom to holdeplasser vises avstanden til neste i meter under holdeplassnavnet.

Consat Partille	12:05	B
Jenny Hill	12:03	B
Jenny Hill		

7.7.1 Rutefeltet: Reguleringsholdeplasser

I rutefeltet vises ruten som en vertikal linje med holdeplassene som svarte punkter. Reguleringsholdeplasser, holdeplasser med fast avgangstid, har en hvit prikk i midten (se bildet).

En hvit prikk viser at dette er en reguleringsholdeplass

7.7.2 Rutefeltet: Korrespondanseholdeplasser

Korrespondanseholdeplasser vises i traséfeltet med en linje mot venstre (som symboliserer tilknyttede linjer).

Linje til venstre viser at dette er en korrespondanseholdeplass

7.7.3 Rutefeltet: Stoppsignal

Når en passasjer trykker på en av stoppknappene indikeres dette på neste holdeplass i rutefeltet, og i hovedskjermens "kjøretøyfelt", se punkt (S) nedenfor.

7.7.4 Rutefeltet: Ring for påstigning/Sjåføren styrer påstigning/avstigning

Holdeplasser der du bare behøver stanse når passasjerer har ringt/etterspurt dette markeres i rutefeltet med ”Ring for påstigning” eller ”Sjåføren styrer påstigning” respektive ”Ring for avstigning”/”Sjåføren styrer avstigning”.

Merk at denne indikeringen bare skiller mellom disse holdeplassene på ruten, den viser ikke om passasjerer faktisk har bedt deg stoppe.

7.7.5 Rutefeltet: Inndratt holdeplass

Inndratte holdeplasser der du ikke skal stanse for å slippe av/plukke opp passasjerer på denne ruten vises med symbolet nedenfor. For å tydeliggjøre vises ”Inndratt holdeplass” i holdeplassfeltet.

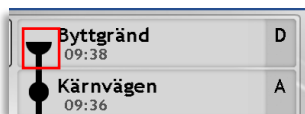
7.7.6 Rutefeltet: Ikke-offentlige holdeplasser

Ikke-offentlige holdeplasser, typisk brukt som snuplass før/etter turen, indikeres med liten svart prikk som holdeplasssymbol i rutefeltet og «Ikke offentlig» som navn.

7.7.7 Rutefeltet: Avkortet tur

Om du har valgt å avslutte turen før den planlagte destinasjonen (kapittel **Fel! Hittar i nte referenskälla.**) vil symbolet for den nye ”destinasjonen” vises som en avkappet

sirkel.

Merk: Er systemet konfigurert for å starte påfølgende tur fra den nye endeholdeplassen vises en pil ovenfor den avkappede sirkelen.

7.7.8 Rutefeltet: Andre kjøretøy på ruten (ved supplering)

Ved forsterkninger av den planlagte trafikken vises også kjøretøy som ”deler Oppgave” i rutefeltet når disse befinner seg innenfor rekkevidde. Dette gir deg som fortsterker trafikken mulighet til å holde passende avstand for å unngå trengsel ved holdeplassene og et jevnt intervall mellom avgangene.

- Andre kjøretøy på linjen vises med gule piler.

7.7.9 Rutefeltet: Neste tur

Når du nærmer deg din nåværende turs endeholdeplass kommer neste turs startholdeplass til å vises øverst i rutefeltet. En stiplet linje skiller turene.

Den påfølgende turens linjeskilt, startholdeplass, starttid og nummer vises, se figur under.

7.8 (H) Klokkeslett og dato

Her vises aktuell tid med 24-timers visning, i henhold til GPS. Dagens dato (år-måned-dag) vises til høyre i feltet.

Også sekundvisning inkluderes i visse system, og da med valgbar oppdateringsfrekvens, for eksempel hvert tiende sekund:

7.9 (I) Tekstmeldinger (system uten Informasjonssenter)

Når du har mottatt en tekstmelding i et system uten funksjonen Informasjonssenter (se kapittel **Fel! Hittar inte referenskälla.**) vises dette med et blinkende brevsymbol nederst i høyre hjørnet.

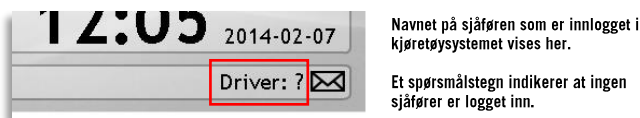

- Trykk på brevsymbolet for å åpne meldingsmenyen.

Tilsvarende brevsymboler på samme plass viser med fargekode statusen på utgående melding. Se kapittel 10.11.

7.10 (J) Innlogget sjåfør

Når du er logget inn vises navnet ditt i dette feltet i hovedskjermen. For mer informasjon om hvordan du logger inn-/ut i sjåførgrensesnittet (systemavhengig funksjon), se kapittel 8.

- Trykk på sjåførfeltet for å åpne menyen for sjåførinnlogging.

7.11 (K) Systemavhengige funksjonsknapper

I dette feltet finner du, avhengig av ditt systems funksjoner, opp til to ulike funksjonsknapper beskrevet nedenfor.

7.11.1 Informasjonssenter

Denne knappen åpner Informasjonssenteret som håndterer både tekstmeldinger, trafikkinformasjon og systemspesifikke funksjoner (hurtigknapper).

Merk: Informasjonssenter-bildet kan også åpnes fra tekstmeldingsfeltet når en tekstmelding eller trafikkmelding har kommet inn. Se kapittel **Fel! Hittar inte r eferenskälla.** for beskrivelse.

7.11.2 Telefonnamtaler

Telefonknappen i hovedskjermen fungerer som en lenke til samtalemenyen. Den viser også statusen på pågående samtale.

Knappen er grønn når ingen samtale er oppkoblet og kan da brukes for å åpne samtalemenyen.

Under pågående samtale er knappen rød, og brukes da til å avslutte samtalen. (Visningen **Pågående samtale** med tilsvarende knapp, men større, vises vanligvis foran hovedmenyen under samtale).

Se kapittel **Fel! Hittar inte referenskölla.** for mer informasjon om telefonsamtaler.

Grønn knapp: Knappen åpner samtalemenyen.

Rød knapp: Samtale pågår. Trykk på knappen for å legge på/avslutte samtalen.

7.11.3 Manuell omvei

Denne knappen lar deg manuelt aktivere utenfor trasé-modus, når du for eksempel er nødt til ta en omvei pga. veiarbeid eller en ulykke.

Dette er en av de få funksjonene som er tilgjengelig mens kjøretøyet er i fart. Se kapittel **Fel! Hittar inte referenskölla.**

- Selv om du ikke bruker denne knappen kommer systemet til å oppdage om du forlater ruten og automatisk aktivere utenfor trasé-modus.

7.11.4 Kartnavigering

I system som kommer med kartvisning veksler denne knappen mellom normal holdeplassliste og kartvisning av ruten med kjøretøyets posisjon.

Merk: Avhengig av system kan denne knappen være plassert på fanen **Snarveier** i informasjonssenteret. Se kapittel **Fel! Hittar inte referensskälla.**

Merk: Trafikkendringsmeldinger kan inkludere omkjøringsveier/avvik fra den planlagte ruten. Disse indikeres tydelig med rødt på kartet.

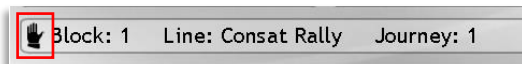

7.12 (L) Oppgave/Vognløp

Nederst i hovedskjermens venstre hjørne vises kjøretøyets gjeldende oppgave: Vognløp/sjåførtjeneste (avhengig av oppsett), linje og tur. Mangler oppgaven er feltene tomme, se bildet nedenfor. Mer informasjon finner du i kapittel 9.

Er kjøretøyet manuelt tildelt en oppgave vises dette med et håndsymbol i venstrekannten.

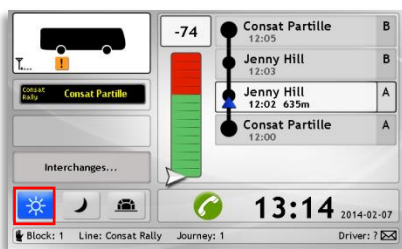
- Trykk på oppgavefeltet for å åpne oppgavemenyen.

7.13 (M) Dag-/natt-/tunneltilpasset grensesnitt

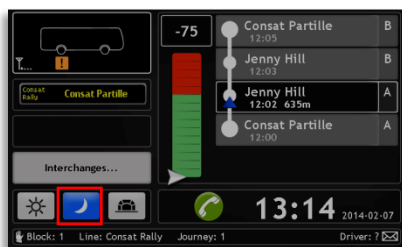
Sjåførgrensesnittet har tre visningsmoduser for ulike lysforhold: Dag-, natt- og tunnelmodus. Du velger enkelt modus ved å trykke på tilsvarende knapp i visningsmodus-feltet. Du kan også velge visningsmodus i funksjonsmenyen, men det er ikke like praktisk.

- For å aktivere dagmodus, trykk: ☀️.
- For å aktivere nattmodus, trykk: 🌙.
- For å aktivere tunnelmodus (enda mørkere enn nattmodus), trykk: 🚧.

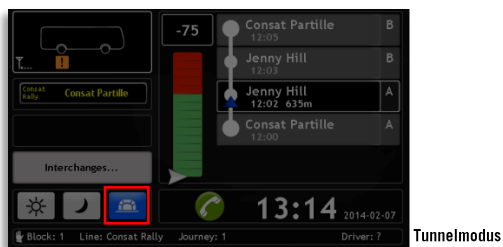
Aktiv visningsmodus har blåmarkert knapp (se bildene nedenfor).

Dagmodus

Nattmodus

7.14 (N) Korrespondanse

I korrespondansefeltet til venstre i hovedskjermen vises til hvilke linjer du, ved neste korrespondanseholdeplass, skal overlevere passasjerer. Feltet viser også statusen på disse korrespondansene åtte holdeplasser fremover: Dersom du ikke kommer tidsnok for å overlevere passasjerer til de mottakende kjøretøyene blir feltet oransje for å påkalle din oppmerksomhet.

Du kan da velge å sende venteanmodning til de berørte kjøretøyene. Hele korrespondansefunksjonen beskrives i kapittel **Fel! Hittar inte referenskölla**.

Når turen ikke inneholder noen korrespondanseholdeplass vises kun teksten "Korrespondanse" i feltet som da er grått.

7.15 (O) Informasjon

Dette feltet brukes til å vise informasjon og mottatte tekstmeldinger. Informasjonen kan distribueres av trafikkledelsen eller trigges av for eksempel inntreden i avgiftssoner osv. De første ca. 20 tegnene i den aktuelle meldingen/teksten vises en kort stund.

- Trykk på Informasjonsfeltet for å åpne informasjonssenteret

7.16 (P) Utvendige skilt

Viser det utvendige destinasjonsskiltet i front. Skiltet oppdateres automatisk med inneværende tur i oppgaven/vognløpet.

Er skiltet manuelt styrt vises et håndsymbol i feltets venstrekant (se bildet).

For mer informasjon om skiltstyring, se kapittel **Fel! Hittar inte referenskälla..**

- Trykk på skiltfeltet for å åpne skiltmenyen.

7.17 (Q) Signalstyrke (i telefonsamtale)

I system med talekommunikasjon over 3/4G-nettet vises signalstyrken til venstre under kjøretøysymbolene i hovedskjermen.

7.18 (R) Nedlastingsindikator

Når ny trafikkdata, ressurser eller programvare lastes ned fra datasystemet vil sjåførgrensesnittet reagere langsommere. Et timeglassymbol øverst i venstre hjørne viser at nedlasting pågår, og at du må belage deg på dårligere respons i grensesnittet.

7.19 (S) Stoppsignal

Når en passasjer trykker på en av stoppknappene for å anmode om avstigning tennes dette symbolet. Et liknende stoppsignal tennes i rutefeltet ved neste holdeplass.

7.20 (S) Varmeindikator

Når den intelligente kjøretøysvarmeren (drivstoff, motor, kupé, osv) er på vises dette med et symbol under kjøretøysymbolet i hovedskjermen. For- og hovedvarmer vises med ulike symboler.

Hovedvarmer

Forvarmer

7.21 Meldingsfeltet i hovedskjermen

Avhengig av systemoppsett kan varsler, meldinger, suppleringstrafikk på din linje og trafikkendringer vises en kort stund i hovedskjermens topp når de aktiveres. Se bildet under.

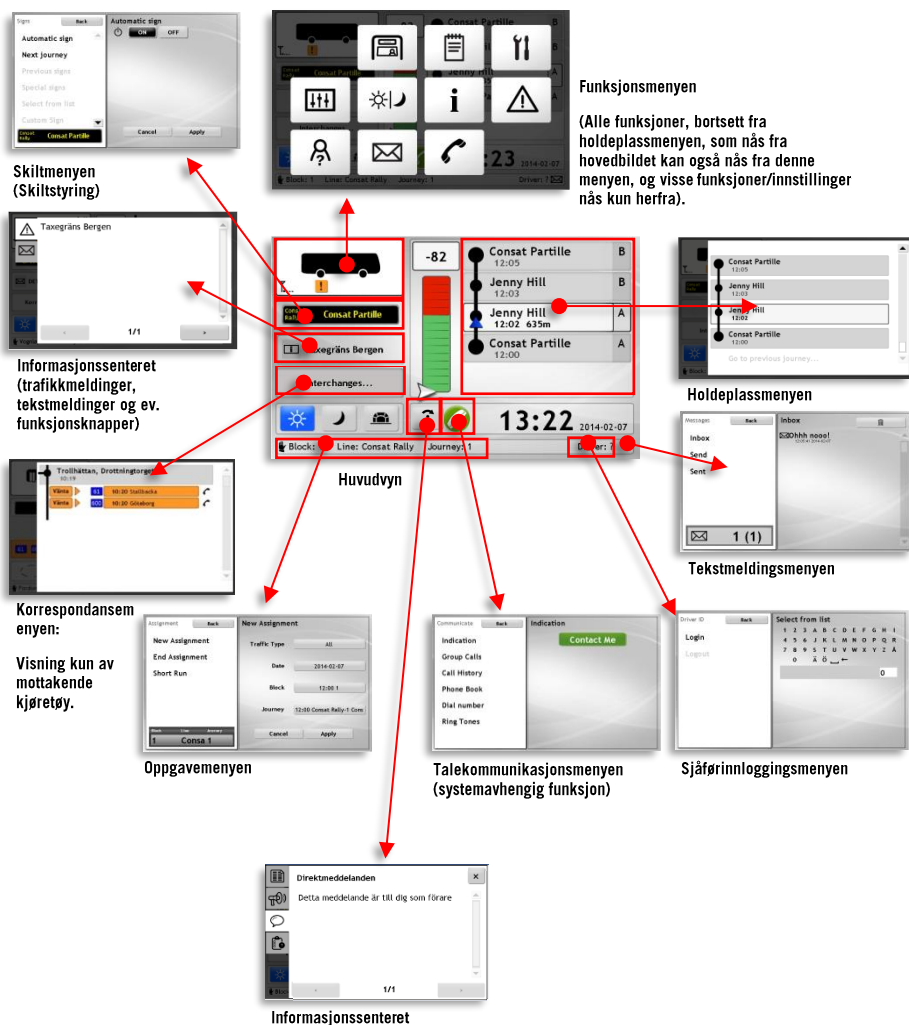
Samme informasjon er tilgjengelig i informasjonssenteret om du ikke rekker å lese meldingen før den forsvinner.

7.22 Funksjonslenker fra hovedskjermen

De fleste felt i hovedskjermen fungerer som lenker til underliggende menyer med samsvarende funksjon. Noen lenker sender deg til samme meny, men med respektiv visning forvalgt.

Merk: De fleste delfunksjoner/undermenyer kan også nås gjennom funksjonsmenyen. Funksjonsmenyen og de funksjonene som bare kan nås gjennom denne beskrives i kapittel 11.

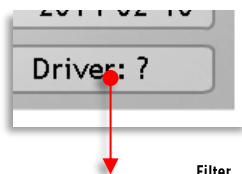

8. Logge på/av

Avhengig av den tekniske løsningen i nettopp ditt system kan dette gjøres på mange ulike måter: Gjennom billettmaskinen, Tachografen, med en personlig USB-pinne, eller ved at du rett og slett velger navnet ditt i en liste i Sjåfør ID-menyen i sjåførgrensesnittet. Nedenfor beskrives den sistnevnte løsningen.

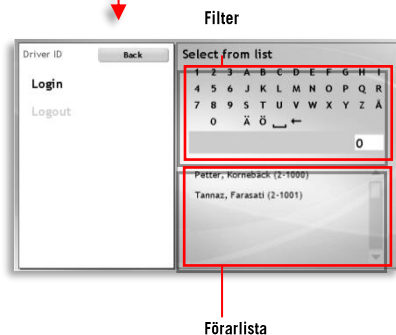
8.1 Logge inn (med SjåførID-menyen)

1. Trykk på sjåførfeltet i hovedmenyen. Sjåfør ID-menyen åpnes

2. Alternativet Logge inn er forhåndsvalgt. Alle sjåfører listes i feltet nederst. Bla i listen med pilene eller dra i glidebryteren.

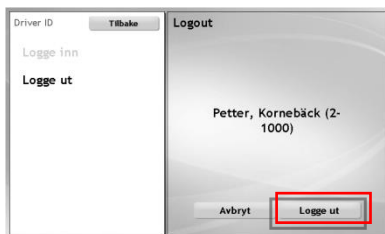
For å filtrere den kanskje uhandterlig lange listen: Trykk på **Finn** for å åpne filtermenyen, der du kan skrive inn tall/bokstaver for å raskt filtrere førerlisten.

3. Trykk på ditt navn i listen for å logge inn. Høyrefeltet vil nå vise att du er innlogget.
4. Trykk **Tilbake** for å gå tilbake til hovedskjermen.

8.2 Logge ut

1. Trykk på sjåførfeltet som viser navnet ditt i hovedskjermen. Sjåfør ID-menyen åpnes. Logge ut er forhåndsvalgt. I høyrefeltet vises det at du er innlogget.
2. Trykk på knappen Logge ut for å logge ut. Eller trykk på Avbryt for å gå tilbake til hovedmenyen uten å logge ut dersom du angrer deg.

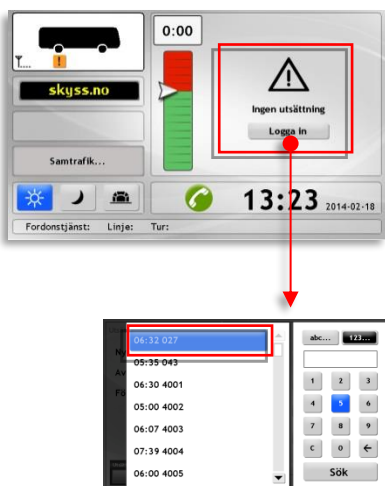
9. Oppgave/Vognløp

9.1 Inget oppgavevarsel/påminnelse

- Kun aktuelt i system med manuell tildeling

I systemer hvor sjåføren selv velger oppgave vil hovedskjermen vise en påminnelse om å logge inn/velge oppgave. Trykk på **Logge inn** og vognløpmenyen i oppgavemenyen åpnes.

Her kan du enten direkte velge aktuelt vognløp, eller klikke i det mørke feltet til venstre for å gå et steg tilbake til oppgavemenyen og velge en av de andre innmatingsalternativene, se kapittel 9.3.

9.2 Automatisk oppgavetildeling

Når sentral/automatisk oppgavetildeling er aktivert får kjøretøyet sitt oppdrag uten at du trenger å gjøre noe. Som sjåfør trenger du bare å kontrollere at kjøretøyet er tildelt rett vognløp/tur og at destinasjonsskiltene stemmer. Om disse ikke stemmer kan du behøve å korrigere problemet ved å enten kontakte ledelsen for å få en ny tildeling, eller ved å tildele kjøretøyet manuelt, avhengig av rutinene i nettopp din organisasjon.

9.3 Manuell oppgavetildeling

Ved manuell tildeling velger du selv vognløp/tur eller sjåförtjeneste/tur i oppgavemenyen.

Trykk på oppgavefeltet i hovedskjermen for å åpne oppgavemenyen.

(Du kan også nå oppgavemenyen gjennom funksjonsmenyen, men den metoden er ikke like praktisk.)

Merk: Dersom kjøretøyet allerede er tildelt en oppgave, vil denne informasjonen vises nederst på venstre side av skjermen (se bilde over).

Merk: Instillingsmenyen, som vises avhengig av oppsett, er passordbeskyttet og kun avsett administratorbruk.

A screenshot of a software interface for vehicle assignment. On the left, there is a menu with options: 'Utsättning' (with a 'Tillbaka' button), 'Logga på fordonstjänst', 'Logga på tur', 'Avsluta uppdrag', 'Förstärk tur', and 'Förkorta tur'. Below these is a small table showing 'Linje', 'Linje', and 'Tur' with values '1105', '5', and '116' respectively. On the right, there is a section titled 'Logga på fordonstjänst' with fields for 'Trafiktyp' (set to 'Alla'), 'Datum' (set to '2018-04-12'), 'Fordonstjänst' (set to '05:02 1105'), 'Tur' (set to '13:22 5-116 Östra Sjukhus'), and 'Servicetyp' (set to 'Normal'). At the bottom of this section are 'Avbryt' and 'Verkställ' buttons.

9.3.1 Opplæringsmodus (avhengig av system)

Du kan også velge å kjøre vognløpet/sjåførtjenesten i opplæringsmodus.

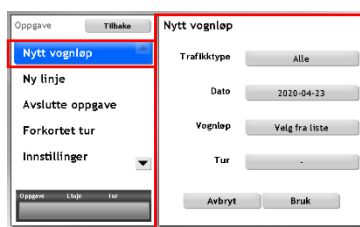
(Tjenstetype opplæring.) Da oppfører systemet seg normalt for deg som sjåfør, men kjøretøyet inngår ikke i prognosesystemet.

Kjøretøyet's destinasjonsskilt viser "Opplæring" eller annen kundespesifisert tekst.

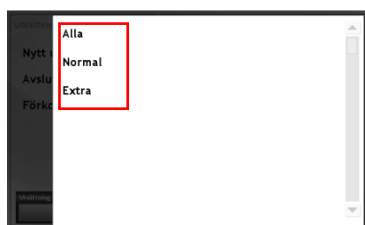
Kjøretøyet vises også med opplæringsstatus i trafikkleiderprogrammet. Det inngår ikke i statistikken over punktlighet.

9.3.2 Velg nytt vognløp

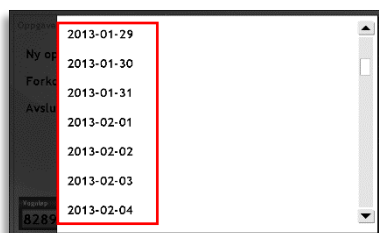
1. Velg menyoppføringen **Nytt vognløp** (om det ikke er forvalgt).

2. **Velg trafikktype:** Trykk på trafikktypeknappen for å velge mellom de ulike trafikktypene som er aktuelle (av trafikkdataen som finnes i systemet).

3. **Velg dato:** Trykk på datoknappen. Velg dagens dato.

4. **Velg vognløp eller sjåførtjeneste (systemavhengig):** Trykk på vognløpknappen for å vise alle tilgjengelige vognløp som matcher dine foregående valg. Starttiden vises til venstre.

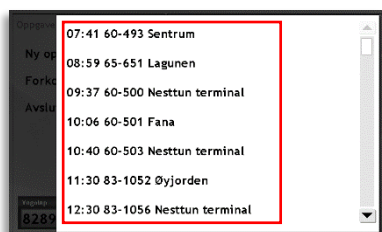
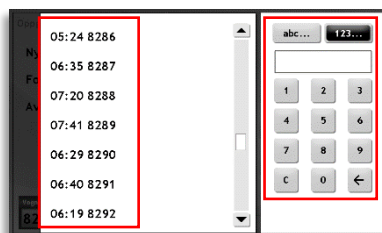
Du kan filtrere listen ved hjelp av tastefeltet til høyre. For å bytte mellom bokstaver og sifre trykk på knappen "abc..." respektive "123...".

Når du mater inn bokstaver gir et trykk på en bokstavknapp første bokstaven, to trykk gir andre bokstaven osv. Vent så i et sekund før du trykker samme knapp for neste bokstav.

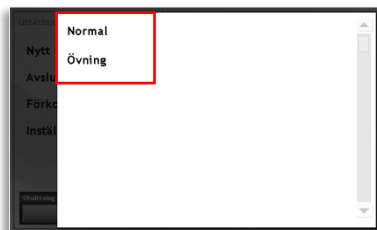
- Trykk "C" for å nullstille filteret.
- Trykk "←" for å slette siste tegn.
- Trykk "-" for å legge inn mellomrom.
- Listen over vognløp oppdateres automatisk ettersom du fyller inn filteret.

5. Trykk på det ønskede vognløpet i listen.

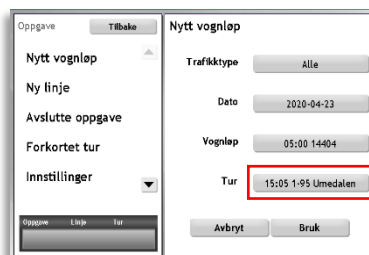
6. Trykk på **Tur**. Velg den ønskede turen i listen.

7. **Velg tjenestetype.** Avhengig av oppsettet kan alternativene se ulike ut, men her kan du vanligvis velge mellom ”Normal” eller ”Opplæring”

8. Trykk **Bruk** for å gjøre dine valg gjeldende. Oppdragsmenyen stenges. Avbrytknappen stenger menyen uten tildeling av noe oppdrag.

9.3.3 Velg ny linje

Du kan sette kjøretøyet ditt på en valgfri linje med menyoppføringen **Ny linje**. Denne funksjonen bruker du først og fremst når det mangler planlagte vognløp og du er nødt til å starte hver tur i oppdraget ditt manuelt.

Merk: Når turen er kjørt ferdig avsluttes oppdraget.

1. Velg menyoppføringen **Ny linje**.

The screenshot shows the 'Oppgave' menu on the left with options: 'Nytt vognløp', 'Ny linje' (highlighted with a red box), 'Avslutte oppgave', 'Forkortet tur', and 'Innstillinger'. On the right, the 'Ny linje' form is visible with fields for 'Trafikktype' (set to 'Alle'), 'Dato' (2020-04-20), 'Linje' (11 - 11), and 'Tur' (11:25 11-7 Umeå). Buttons for 'Avbryt' and 'Bruk' are at the bottom.

2. I menyene velger du trafikktype og dato etter eget behov. Dagens dato er forvalgt.

Velg deretter **Linje** og til slutt **Tur**. Neste turstart befinner seg øverst i listen.

The first screenshot shows the 'Ny linje' form with 'Linje' set to '11 - 11' (highlighted with a red box). The second screenshot shows the 'Linje' dropdown menu with '34 - 34' selected (highlighted with a red box). The third screenshot shows the 'Tur' dropdown menu with '14:30 34-6 Lycksele' selected (highlighted with a red box). Red arrows indicate the flow from the 'Linje' selection to the 'Tur' selection.

3. Sett ut kjøretøyet ut i trafikken ved å trykke på **Bruk**.

(Er et annet kjøretøy satt ut på den valgte turen kommer dialogruten for supplering til å vises. Se neste kapittel)

The screenshot shows a software interface for task management. On the left, a sidebar titled 'Oppgave' contains a 'Tilbake' button and a list of options: 'Nytt vognløp' (highlighted with a blue bar), 'Ny linje' (highlighted with a blue bar), 'Avslutte oppgave', 'Forkortet tur', and 'Innstillinger'. At the bottom of the sidebar is a table with columns 'Oppgave', 'Linje', and 'Tur'. The main panel on the right is titled 'Ny linje' and contains the following elements: a 'Trafikktype' dropdown set to 'Alle'; a 'Dato' field showing '2020-04-20'; a 'Linje' field showing '34 - 34'; a 'Tur' field showing '06:55 34:2 Lycksale'; and two buttons at the bottom, 'Avbryt' and 'Bruk' (which is highlighted with a red rectangle).

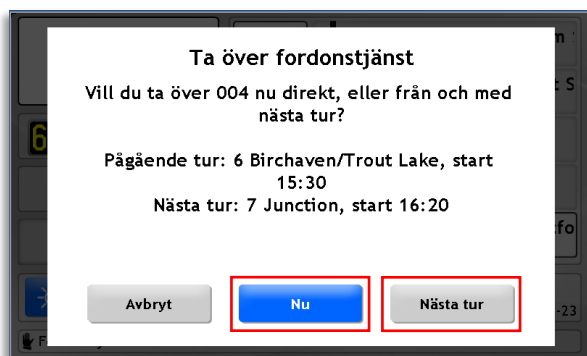
9.3.4 Suppler/erstatt kjøretøy på vognløp (valgfrritt)

Når du setter ut ditt kjøretøy på ett vognløp som allerede har et aktivt kjøretøy vises en dialogrute, ”Vognløp opptatt”, der du bes enten erstatte (ta over) det nåværende kjøretøyet på vognløpet eller supplere det.

Velger du å supplere vognløpet trykker du på **Supplere** og kjører til en passende holdeplass på den aktuelle turen for å begynne. (En bekreftelsesrute vises i noen sekunder for å bekrefte ditt valg.)

Velger du å ta over vognløpet får du ytterligere en dialogrute der du kan velge å ta over *nå* eller ved neste turstart. Trykk **Nå** og start ved en passende holdeplass i turen, eller trykk **Neste tur** og start ved turens startholdeplass.

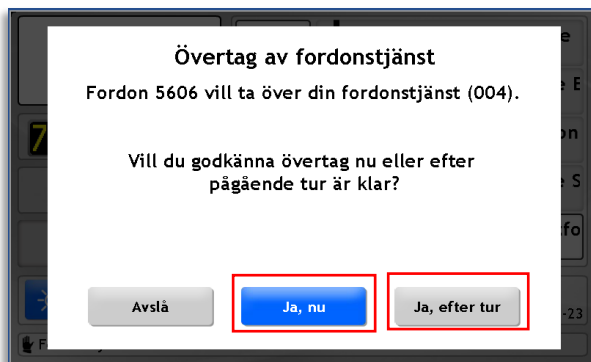

Dialogruter viser ditt valg og stenges automatisk etter noen sekunder, alternativt kan du stenge dem ved å trykke **OK**.

9.3.5 Dialog når annet kjøretøy ønsker å ta over ditt vognløp

Når en annen sjåfør prøver å ta over vognløpet som du kjører vises dette som i dialogruten under. Her kan du velge mellom å godkjenne eller avslå sjåførens forespørsel. Du kan la det andre kjøretøyet ta over umiddelbart, eller fra og med neste turstart. **Når det andre kjøretøyet har tatt over vognløpet vises en bekreftelsesrute og ditt oppdrag avsluttes.**

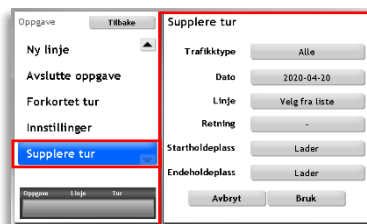
- **Merk:** Avhengig av oppsettet kan en nedtellingsrute vises når det andre kjøretøyet vil ta over vognløpet, for å indikere hvor mye tid du har på deg til å svare.

29

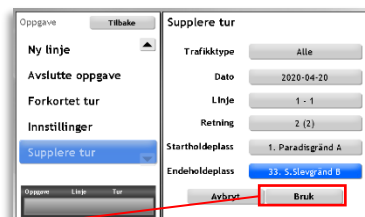
9.3.6 Suppler tur

Når du skal supplere en spesifikk tur eller en del av en tur/rute velger du **Supplere tur** i menyen. Du kan velge start- og endeholdeplass for suppleringen av en bestemt ruteseksjon. Ved behov kan du til og med forskyve din tidstabell fremover/bakover for å få en passende avstand til den planlagte trafikken.

1. Velg menyoppføringen **Supplere tur**.

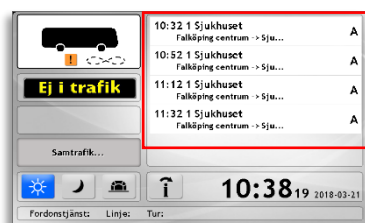

2. Velg **Linje**, **Retning** og eventuelt **Start- og endeholdeplass**.

3. Trykk **Bruk**. Hovedmenyen vises.

4. Alle matchende turer ramses opp i rutefeltet med starttid fra den valgte startholdeplassen. Velg ønsket tur ved å trykke på den.

5. Sprettoppruten for forskyvning av tidstabellen vises. Velg antall minutter fremover eller bakover i tiden du ønsker å forskyve din egen tidstabel mot den planlagte turens tidstabel. Trykk på knappen **før** for å veksle før/etter tidsskjemaet til den planlagte trafikken.

6. Trykk **Bruk** for å sette ditt kjøretøy ut i trafikken.

7. Du starter som vanlig fra den holdeplassen som du har valgt. Er du på plass i tid vises turstartrutene som vanlig. Eventuelle andre kjøretøy foran deg i ruten vises også i rutefeltet.

9.3.7 Velg slepvogn/andrevogn før oppdraget (visse sporvognstyper)

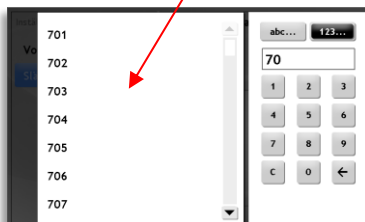
For kopplede sporvogner (trekk- og andrevogn) er tildelingen av oppdrag noe annerledes.

För manuell utsättning av kopplade spårvagnar (drag- och andravagn) är utsättningssekvensen lite annorlunda:

1. I trekkvognen: Åpne **Inställningar** og velg **Slepvogninställningar**. Forsikre deg om at **Trekkvogn "PÅ"** er markert for å indikere at du kjører en trekkvogn når du velger en slepvogn i **Slepvogn 1**-menyen.

2. Velg slepvogn (andrevogn) i **Slepvogn 1**-menyen. Bruk filterseksjonen for å lettere finne riktig vogn.

3. Når slepvogn er valgt trykker du på **Bruk** og deretter **Tilbake** for å gå tilbake til hovedmenyen.

Du kan nå sette ut trekkvognen på vanlig måte (se foregående avsnitt) – slepvognen/andrevognen kommer til å følge trekkvognens oppdrag.

9.3.8 Status andrevognskoppling i hovedskjermen

Når du koppler på en slepvogn som anvist i forrige avsnitt kommer dette til å vises i hovedskjermen som to vognfigurer etter hverandre, med trekkvognen til høyre. Et statussymbol viser om andrevognen følger trekkvognens oppdrag.

Merk: Det er *oppdragsstatusen* som vises, ikke den fysiske kopplingen mellom vognene.

Andrevognen (til venstre) er satt opp i servicemenyen, men har ikke svart på tildelingen (ennå).

OK. Andrevognen bekrefter at den har samme oppgave som trekkvognen.

Mislyktes. Andrevognen har ikke samme oppgave som trekkvognen, og viser feil info til passasjerer, osv.

Visning i andrevognens hovedskjerm

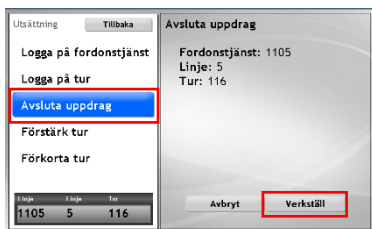
I vognen som er korrekt oppsatt som slep-/andrevogn viser hovedskjermen at en annen vogn til høyre er oppsatt som trekkvognen. Oppdragsfeltet viser dessuten «Andrevogn».

9.3.9 Avslutte oppgave

1. Trykk på oppgavefeltet i hovedskjermen for å åpne Oppgavemenyen.
2. Trykk på **Avslutte oppgave**.
3. Trykk på **Bruk**. Oppgaven avsluttes, og du kommer automatisk tilbake til hovedskjermen.

Avbryt-knappen stenger menyen uten å avbryte oppdraget.

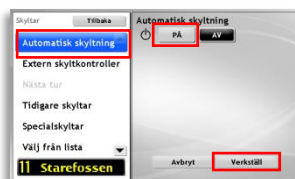
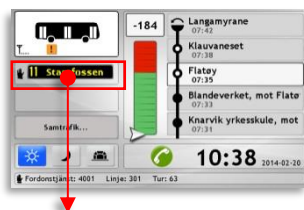
9.4 Automatisk/manuell skiltstyring

Kjøretøyets skilter styres vanligvis automatisk for å vise den nåværende turinformasjonen (Linje, destinasjon etc.) for passasjerene. Men i visse situasjoner kan du behøve å skilte manuelt. Her går vi igjennom hvordan du setter på/slår av automatisk skiltstyring, og hvordan du styrer skiltene manuelt.

9.4.1 Aktivere automatisk skiltstyring (normal modus)

Om du må tilbakestille automatisk skiltstyring etter skiltene har vært styrt manuelt, gjør følgende:

1. Trykk på skiltefeltet i hovedskjermen for å åpne skiltmenyen.
2. I skiltmenyen velger du det øverste alternativet: **Automatisk skilting**.
3. På høyre side trykker du **På** og deretter **Bruk** for å bekrefte endringen.

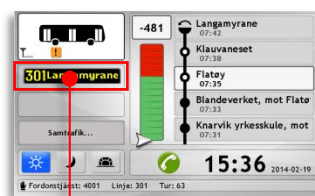

9.4.2 Skilte på forhånd før neste tur (Ved automatisk skiltstyring)

Du kan alternere kjøretøyets skilte til å vise neste tur både gjennom turstart-dialogboksen som vises før turstart med knappen ”Skilte nå”, se kapittel **Fel! Hittar i nte referenskölla**. - og gjennom å gjøre det samme i skiltmenyen.

For å ved hjelp av skiltmenyen skilte før neste tur starter, gjør følgende:

1. Trykk på skiltefeltet i hovedskjermen for å åpne Skiltmenyen.
2. I skiltmenyen, velg **Neste tur**.
3. I høyreseksjonen vises skiltene for den kommende turen sammen med to knapper: Auto og Nå. Når Auto-knappen er aktiv bytter skiltene til neste tur ved turstarten (dette er standardinnstilling).

Når du trykker på **Nå** og deretter **Bruk** bytter kjøretøyskiltene umiddelbart til skiltene for den kommende turen. (Skiltet som vises ovenfor knappene.)

Funksjonen kan være praktisk å ha når du på forhånd vil vise eventuelle passasjerer hvilken tur du skal kjøre.

9.4.3 Manuell skilting

Når automatisk skilting er skrudd av kan kjøretøyet skiltes styres manuelt. Manuell skilting brukes ofte for spesialturer og chartrede turer.

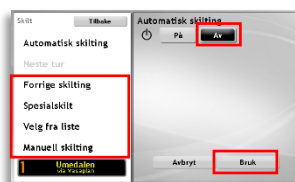
Indikering om manuell skilting

Når manuell skilting er aktivert vises en hånd ved siden av skiltfeltet i hovedskjermen.

9.4.4 Bytt fra automatisk til manuell skiltstyring

1. Trykk på skiltfeltet i hovedskjermen for å åpne skiltmenyen.
2. Velg **Automatisk skilting** i skiltmenyen.
3. På høyre side, trykk **AV** og deretter **Bruk** for å ta i bruk endringen.
4. I menyen til venstre aktiveres nå et antall alternativ for manuell skiltstyring som beskrevet i følgende avsnitt.

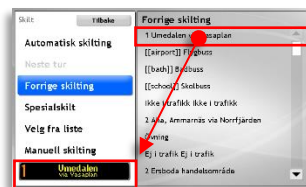

9.4.5 Velg et tidligere brukt skilt

Denne listen viser alle skilt som har vært brukt tidligere.

(De siste 10/20 skiltene avhengig av systemkonfigurasjon.)

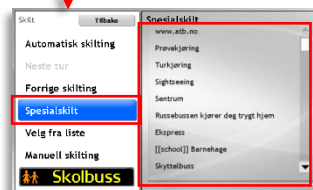
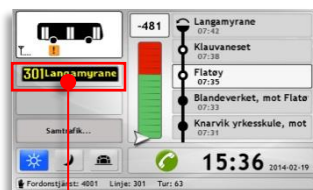
1. Trykk på skiltfeltet i hovedskjermen for å åpne skiltmenyen.
2. Trykk på **Forrige skilting**.
3. Trykk for å velge skilt. Kjøretøyets skilter oppdateres automatisk, som vist i skiltmenyens bunn.

9.4.6 Spesialskilter

Under menyalternativet **Spesialskilt** finner du ferdigdefinerte skilt for spesielle anledninger, som "Sightseeing", "Opplæring", "Ikke i rute", "Turbuss" osv.

1. Trykk på skiltfeltet i hovedskjermen for å åpne Skiltmenyen.
2. Trykk på **Spesialskilt**
3. I listen i det høyre feltet vises alle forhåndsdefinerte spesialskilt. Trykk for å velge skilt. Bruk om nødvendig glidebryteren for å navigere i listen. Skiltet oppdateres automatisk.

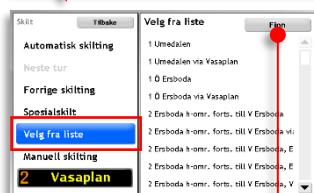
9.4.7 Velg skilt fra liste

Du kan også velge noen av de ”vanlige” linje-destinasjonsskiltene.

1. Trykk på skiltfeltet i hovedskjermen for å åpne skiltmenyen.

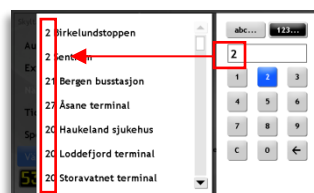
2. Velg **Velg fra liste** i venstremenyen.

3. I det høyre feltet vises alle tilgjengelige skilter i en (lang) liste.

For å gjøre det enklere å finne rett skilt kan du benytte en filterfunksjon som nås ved å trykke på **Finn**.

I filteret skriver du inn for eksempel de første tallene i linjenummeret for å filtrere listen til kun matchende skilt.

4. Velg skilt ved å peke på det enten i den filtrerte listen eller i den komplette listen i **Velg fra liste**-bildet.
Kjøretøyskiltene oppdateres umiddelbart.

9.4.8 Manuell skilting

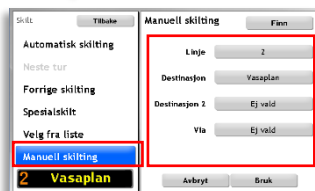
Under «Manuell skilting» kan du velge skilttekst fra alle linjer og destinasjoner. Du kan også fylle inn opplysninger på andre rad, f.eks. via-destinasjon eller nattakst.

- **Tips: Den enkleste måten å lage et eget skilt på er som regel å velge et eksisterende skilt, og deretter redigere det.**

1. Trykk på skiltfeltet i hovedskjermen for å åpne Skiltmenyen.
2. Trykk på **Manuell skilting**.
3. I det høyre feltet vises en rekke menyknapper du kan bruke for å definere skiltet ditt.

Øverst i feltet finner du en knapp merket Finn. Denne kan du, om du vil, bruke til å velge et eksisterende skilt som du deretter kan redigere. Funksjonen er nøyaktig den samme som når du velger skilt fra en liste, se forrige avsnitt.

4. Uansett om du har valgt å begynne med et komplett skilt eller begynne fra "null", så kan du bruke menyknappene du trenger for å velge/endre **Linje**, **Destinasjon**, **Destinasjon 2**, **Via** og **Nattakst på/av**.

5. De fleste av menyene som åpnes når du trykker på noen av menyknappene har innebygde filter slik at du raskere kan finne alternativet du søker etter. For å filtrere menylisten, fyll inn tegn eller tall i filterfeltet med knappene. Listen filtreres umiddelbart til å kun vise matchende rader. Trykk i listen for å velge.

6. Når du har gjort dine valg i alle menyer, eller endret det forhåndsdefinerte skiltet du valgte, trykk på **Bruk** for å bytte kjøretøys skilt til det nye, manuelle skiltet.

The screenshot shows a software interface for selecting a sign. It is divided into two main sections: 'Skilt' (Sign) on the left and 'Manuell skilting' (Manual sign) on the right. The 'Skilt' section has a 'Tilbake' (Back) button at the top. Below it are several menu items: 'Automatisk skilting' (Automatic sign), 'Neste tur' (Next turn), 'Forrige skilting' (Previous sign), 'Spesialskilt' (Special sign), and 'Velg fra liste' (Select from list). The 'Manuell skilting' section has a 'Finn' (Find) button at the top. Below it are several input fields: 'Linje' (Line) with a value of 37, 'Destinasjon' (Destination) with a value of 'Vasaplan', 'Destinasjon 2' (Destination 2) with a value of 'Arjeslog', and 'Via' (Via) with a value of 'Haga'. At the bottom of the 'Manuell skilting' section are two buttons: 'Avbryt' (Cancel) and 'Bruk' (Use). The 'Bruk' button is highlighted with a red rectangle.

- **Merk:** Avhengig av skiltooppsettet i ditt system kan visse valg uteslutte andre ("Via" og "Nattakst" kan for eksempel noen ganger ikke vises samtidig).

10. Sjåførhjelp på ferden

I dette kapittelet går vi igjennom funksjonene som skal forenkle ditt arbeid når du kjører turene dine.

10.1 Neste turstart

10 minutter før turen starter kommer en dialogrute opp på skjermen som viser hvor lenge det er igjen til turen skal starte.

Under nedtellingen vises kommende turs frontskilt.

Trykk på knappen **Skilte nå** for å umiddelbart bytte til det nye frontskiltet. Denne funksjonen kan være praktisk for å vise ventende passasjerer hvilken tur du snart vil kjøre.

- Selv om turen ikke har startet ennå, kan det av hensyn til passasjerer som venter i nærheten, være ønskelig å vise linjenummer og destinasjon på skiltene. Trykk på "Skilte nå" for å endre skiltteksten fra "Ikke i rute" til gjeldende linje og destinasjon.
- I visse system vil også den gjenstående tiden til turstart vises på kjøretøyets frontskilt når du skifter.

OK-knappen lukker dialogboksen manuelt, før den lukkes automatisk et minutt før planlagt turstart.

Neste tur

Skilte nå

10.2 Sen avgang-varsel

Når du ikke har forlatt startholdeplassen og 30 sekunder har gått siden turen skulle ha begynt, så vises varselvinduet ”Sen avgang”. Et tidsfelt viser den aktuelle forsinkelsen. Under dette vises turens frontskilt.

Trykk OK for å bekrefte og gå tilbake til hovedskjermen.

10.3 Manuell omposisjonering på en holdeplass

Du kan endre din posisjon manuelt langs ruten ved å trykke på listen over holdeplasser. En meny vil åpne seg der du kan velge neste holdeplass ved å trykke på den:

1. Trykk på listen over holdeplasser. En meny vil vise alle holdeplassene på den inneværende turen.
2. Bruk glidebryteren til å navigere i listen.
3. Velg en ny holdeplass ved å trykke på den. Angrer du deg og vil gå tilbake til hovedmenyen kan du trykke i det mørke området utenfor dialogruten, eller vente 20 sekunder så stenges menyen automatisk.
4. Et nytt vindu ber deg bekrefte valget ditt. Trykk på **Bruk** for å bekrefte og automatisk gå tilbake til hovedskjermen, eller trykk på **Avbryt** for å avbryte og gå tilbake til menyen.

Når du har bekreftet omposisjoneringen stenges dialogruten. Kjøretøyet er nå posisjonert ved den valgte holdeplassen.

- Hvis du gjør en feilaktig manuell posisjonering vil kjøretøysystemet gå over til automatisk utenfor trasé-modus inntil neste holdeplass detekteres. Da reposisjoneres kjøretøyet automatisk til denne holdeplassen.

10.4 Bytte til neste / forrige tur i vognløpet

Du kan endre turen din manuelt ved å trykke på listen over holdeplasser. En meny åpner seg der du kan velge forrige eller neste tur:

1. Trykk på listen over holdeplasser. En meny vil vise alle holdeplassene på innværende tur.
2. Bruk glidebryteren til å navigere i listen. **Den forrige turen er plassert i bunnen av listen mens neste tur er plassert øverst.**
3. Trykk på "Gå til neste tur..." eller "Gå til forrige tur..."
4. Et nytt vindu ber deg bekrefte valget ditt. Trykk på Bruk for å bekrefte og automatisk gå tilbake til hovedskjermen, eller trykk på Avbryt for å avbryte og gå tilbake til menyen.

10.5 Ikke i rute (utenfor trasé)

Når kjøretøysystemet detekterer at du har forlatt den planlagte traséen, noe som kan skje av mange årsaker, så vil systemet bytte til utenfor trasé-modus. Rutefeltet fryses og markeres i grått. Avvik fra rutetabellen slutter også å vises, og et utenfor trasé-symbol over avviksmåleren i grensesnittet indikerer at kjøretøyet ikke følger ruten. (se bilde).

10.5.1 Tilbake på traséen

Når du er tilbake på traséen og stopper ved et av de foranliggende holdeplassene på ruten, så vil utenfor trasé-modus automatisk deaktiveres, rutefeltet låses opp igjen og kjøretøyet posisjoneres ved rett holdeplass.

10.6 Manuell omvei (avhenger av system)

Manuell omkjøringsvei er praktisk å bruke dersom du på forhånd eller underveis ser at du kommer til å ta en annen trasé enn den oppsatte. Manuell omvei stenger av kjøretøys posisjoneringsfunksjon, som den automatiske trasé-detekteringen som beskrevet i forrige kapittel.

Du kan selvsagt også la kjøretøysystemet selv detektere at du har forlatt traseen. Funksjonen er den samme, men manuell omkjøring kan du aktivere allerede før du forlater traseen. Den må imidlertid også deaktiveres manuelt.

- Dette er en av de få funksjonene som er tilgjengelig mens kjøretøyet er i fart.

Aktivere manuell omkjøringsvei

1. Trykk på knappen for manuell omvei nederst på skjermen:

2. Et nytt vindu ber deg bekrefte valget ditt. Når du aktiverer manuell omvei, endres hovedskjermen (se under). Rutetabellen erstattes av et stort omvei-symbol. Listen over holdeplasser fryses og markeres i grått. Symbolet for manuell omvei vises med en hånd nederst i høyre hjørne.

Deaktivere manuell omkjøring

1. Trykk på knappen for manuell omvei nederst på skjermen:

2. Et nytt vindu ber deg bekrefte valget ditt.

- Når du deaktiverer manuell omvei etter en "avstikker" utenfor ruten, vil systemet i de fleste tilfeller gå over i (automatisk) utenfor trasé-modus, inntil du stopper ved neste holdeplass på ruten siden kjøretøysystemet kan bestemme posisjonen automatisk.

10.7 Nedtelling før avgang fra reguleringsholdeplasser

For å påminne om at du aldri skal avgå fra en regulert holdeplass før tiden vises en dialogrute om du ankommer reguleringsholdeplassen mer enn 10 sekunder før planlagt avgang. Dialogruten viser tiden til avgang i minutter og sekunder og stenges automatisk 10 sekunder før planlagt avgang.

Trykk **OK** for å stenge dialogruten.

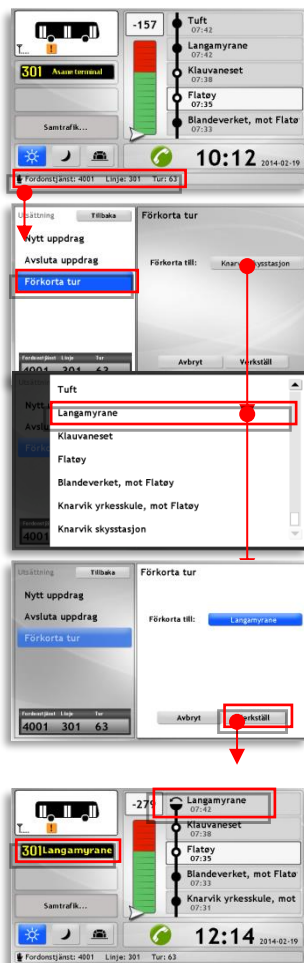

Dialogrute: Nedtelling før regulert avgang

10.8 Forkortet tur

Hvis du av en eller annen grunn trenger å forkorte en tur (avslutte turen før den planlagte sluttdestinasjonen) så bruker du funksjonen **Forkorte tur**. Denne funksjonen stiller blant annet om kjøretøyets frontskilt for å vise for passasjerene at du ikke kommer til å kjøre hele veien til den ordinære sluttholdeplassen.

1. Trykk på oppgavefeltet i hovedskjermen for å åpne oppgavemenyen.
2. Trykk **Forkortet tur**.
3. På høyresiden, trykk knappen merket gjeldende holdeplass og velg en ny holdeplass fra listen.
4. Trykk **Bruk** for å bekrefte endringene.
5. Oppgavemenyen stenges og du sendes tilbake til hovedskjermen. Den nye endeholdeplassen vises med et Forkortet-tur-symbol i rutefeltet (se bilde).

Når kjøretøyet ankommer den valgte endeholdeplass, vil kjøretøyets datamaskin automatisk søke etter neste tur. Dersom valgte holdeplass inngår i den turen, vil du automatisk starte neste tur fra denne holdeplassen. Hvis ikke, vil det komme opp et vindu som viser at oppgaven er avsluttet.

Trykk **OK** for å stenge dialogruten.

Forkortet tur: Tilbakestill eller endre en forkortet tur

For å tilbakestille eller endre en forkortet tur, gjenta trinnene i kapittelet over.

- For å tilbakestille en forkortet tur, velg **opprinnelig endeholdeplass** for innværende tur. Denne finnes helt øverst i listen. Bekreft valget med **Bruk**.

10.9 Avvik detektert – Rapportere årsak

Avviksdetektering med årsaksrapportering er en valgbar funksjon i systemet. I systemer hvor denne funksjonen inngår skifter grensesnittet når et avvik detekteres (i dagsmodus kun ved avgang fra holdeplass senere enn en viss konfigurert tid etter rutetabellen) til å i **30 sekunder* vise menyen for Avviksårsak**, se nedenfor. **I denne menyen kan du raskt og enkelt rapportere årsaken til forsinkelsen.**

(*Menyens knapper konfigureres av kunden. Den tiden menyen vises ved avvik kan også konfigureres. Grunnkonfigurasjonen er 30 sekunders visning av menyen.)

The image shows a software interface for reporting the cause of a delay. At the top left is a blue button labeled 'Tilbake'. Below it, centered, is the title 'Årsak'. There are seven buttons arranged in three rows: 'Vei- og føreforhold', 'Teknisk feil på kjøretøy', 'Sen fra forrige tur', 'Ventet på korrespondanse', 'Ulykke / Assistanse', 'Passasjerer betjening', 'Trafikk', and 'Annet'.

Etter den definerte tiden lukkes menyen. Deretter kan avvik som du enda ikke har rapportert årsak for nås gjennom avviksfanen i informasjonssenteret, se kapittel **Fel! H ittar inte referenskölla..** (Der ramses alle avvik opp som ikke har noen rapportert årsak.)

10.10 Telefonsamtale

Den integrerte funksjonen for telefonsamtaler lar deg ta imot samtaler og ringe andre. Du kan slå opp nummer til kjøretøy og kontaktpersoner i en oppdatert telefonbok, og slå et vilkårlig nummer med en tastesats. En enkel knapp lar deg anmode oppringning, så ringes du opp av trafikkleddelsen når du står først i køen.

Du kan også lytte på gruppeanrop – en funksjon som brukes for å melde om forstyrrelser, etc fra trafikkleddelsen.

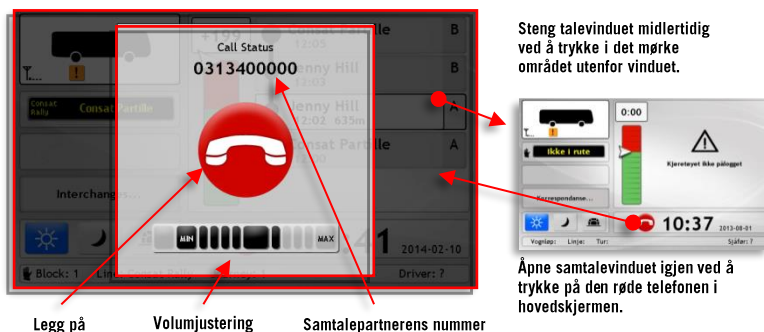
All funksjonalitet, foruten å justere volum og legge på samtalen, nås fra samtalemenyen.

10.10.1 Pågående samtale

Når en inn- eller utgående samtale kobles opp vises vinduet ”Pågående samtale”.

- **Samtalepartnerens telefonnummer vises i vinduets øvre del.**
- **Bruk MIN/MAX-knappene i underkant for å justere volumet opp og ned.**
- **Legg på samtalen ved å trykke på den store røde telefonknappen.**
- **For å komme til resten av grensesnittet i løpet av samtalen, trykk i det mørke området utenfor samtalevinduet. Dette kan være nyttig om du vil navigere oppgaver, instillinger, trafikkinformasjon, osv mens du prater med din kollega.**

For å åpne samtalevinduet igjen, trykk på telefonen under barometeret i hovedskjermen (se bilde under).

10.10.2 Besvara anrop

Når noen ringer deg besvares anropet automatisk, det er bare å lytte og snakke i sjåformikrofonen.

I hovedskjermen vises et samtalevindu som ovenfor. Legg på med den store røde knappen.

10.10.3 Sende anropsanmodning

For å snakke med trafikkleddelsen sender du vanligvis en anropsanmodning og venter på at de skal kontakte deg.

1. Åpne kommunikasjonsmenyen ved å trykke på den grønne telefonknappen i hovedskjermen.
2. Det øverste menyalternativet **Indikering** er forvalgt. Til høyre vises vanligvis bare en knapp motsvarende ”**Ring meg**”. I enkelte systemer kan andre funksjonsknapper vises her, for eksempel for å kontakte politi.

Trykk knappen motsvarende ”**Ring meg**” for å sende din anmodning til trafikkleddelsen. Du ringes opp så snart du når toppen av køen.

- Når du har sendt en anropsanmodning byttes knappens farge om fra grå til først oransje for å vise at anmodningen sendes, for deretter å bli grønn om alt gikk smertefritt eller rødt om det oppstod et teknisk problem.
Er knappen grønn kan du forvente deg å bli oppringt.

10.10.4 Gruppeanrop

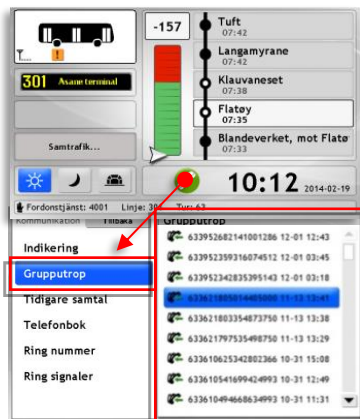
Gruppeanrop spilles opp så fort de mottas og lagres i ditt system. Har du gått glipp av et gruppeanrop kan du finne de siste anropene i kommunikasjonsmenyen og spille de av i ettertid.

- **Tips: Legg til som vane å sjekke om du har fått anrop hver gang du forlater kjøretøyet i en lengre periode. Det kan være noe viktig!**

1. Åpne kommunikasjonsmenyen ved å trykke på den grønne telefonknappen i hovedskjermen.
2. Velg **Gruppeanrop** i menyen.
3. Gruppeanropsmenyen er en logg med mottagne anrop som kan spilles opp etter behov. Gruppeanropene vises med filnavn og tidsstempel.

Trykk på anropet du vil høre på og det spilles opp i sjåforhøytaleren.

4. Trykk på tilbakeknappen når du er ferdig for å vende tilbake til hovedskjermen.

10.10.5 Telefonboken

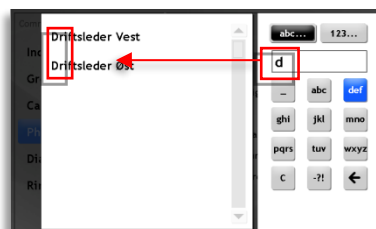
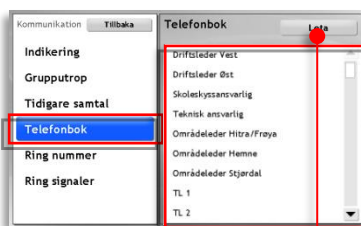
Systemet inneholder en telefonbok med kontakter som distribueres fra ledelsen til alle kjøretøy. Med telefonboken kan du raskt kontakte alle viktige personer og øvrige kjøretøy (utstyrte med ITS4mobility).

1. Åpne kommunikasjonsmenyen gjennom å trykke på den grønne anropsknappen i hovedskjermen.
2. Velg **Telefonbok** i menyen.
3. Rull ned i telefonboken med pilknappene eller ved å dra i glidebryteren. Trykk på det kjøretøyet eller den personen du vil ringe opp.

Samtalevinduet åpnes, se kapittel **Fel! Hittar inte r eferenskälla..**

Du kan også lete opp rett nummer i listen ved å trykke **Finn**. Dette åpner en filtermeny der du kan mate inn tekst og/eller sifferer for å filtrere telefonboken.

4. Trykk **Tilbake** for å vende tilbake til hovedskjermen.

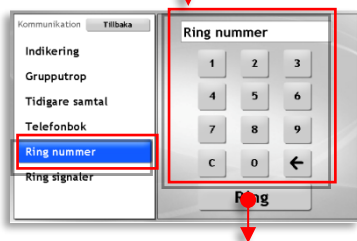
10.10.6 Ring et vilkårlig nummer

Med menyalternativet **Ring nummer** kan du taste inn et telefonnummer og ringe opp helt vanlige telefoner (men ha i bakhodet at samtaleinformasjonen lagres...):

1. Åpne kommunikasjonsmenyen ved å trykke på den grønne telefonknappen i hovedskjermen.

2. Velg **Ring nummer** i meny.
3. Slå nummeret med knappesatsen (← sletter siste tall) og trykk deretter **Ring**.

4. Samtalevinduet åpnes. Se kapittel **Fel! Hittar inte referenskälla.** for informasjon om dette vinduet.

Trykk på den store røde knappen for å legge på.

5. Trykk **Tilbake** i kommunikasjonsmenyen når du er ferdig for å vende tilbake til hovedskjermen.

10.10.7 Samtalelogg

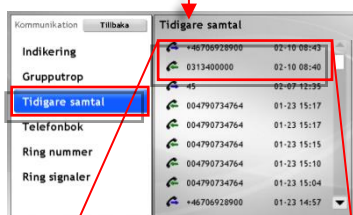
Samtaleloggen med alle inn- og utgående samtaler lagres med tidsstempel/klokkeslett og kan nås via menyoppføringen **Tidligere samtale**. Du kan enkelt gjenoppta en samtale via denne menyen.

(Hvor mange samtaler som lagres bestemmes i systemoppsettet)

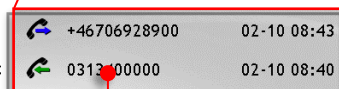
1. Åpne kommunikasjonsmenyen ved å trykke på den grønne telefonknappen i hovedskjermen.

2. Velg **Tidligere samtale** i menyen.
3. Foregående samtaler vises med klokkeslett og dato. Rull ned i listen med piltastene eller ved å dra glidebryteren. Trykk på samtalen du vil ”gjenoppta” for å ringe opp. Samtalevinduet åpnes, se kapittel **Fel! Hittar inte r eferenskälla..**

Utgående samtale, nummer, klokkeslett
Innkommende samtale, nummer, klokkeslett

4. Trykk **Tilbake** når du er ferdig.

10.10.8 Ringesignal og signalvolum

Under menyalternativet Ringesignaler i kommunikasjonsmenyen kan du velge ringesignal og justere signalvolumet.

1. Åpne kommunikasjonsmenyen ved å trykke på den grønne telefonknappen i hovedskjermen.
2. Trykk **Ringesignaler**.
3. Trykk på ringesignalet du ønsker å bruke i listen. Knappen **Volumtest** spiller opp det valgte signalet. Du kan nå justere volumet ved å trykke **Max/Min**-knappene, alternativt **Auto** for trinnvis økende volum.

Når du trykker **Volumtest** veksler knappen funksjon til **Avbryt**. Trykk da **Avbryt** for å avslutte oppspillingen.

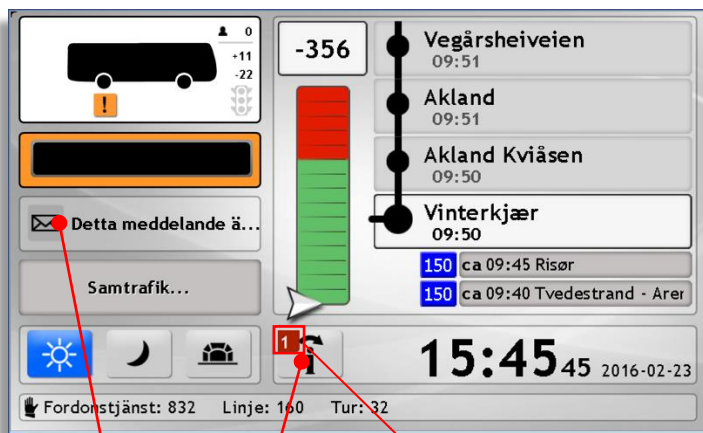
4. Trykk **Tilbake** når du er fornøyd.

10.11 Informasjonssenteret

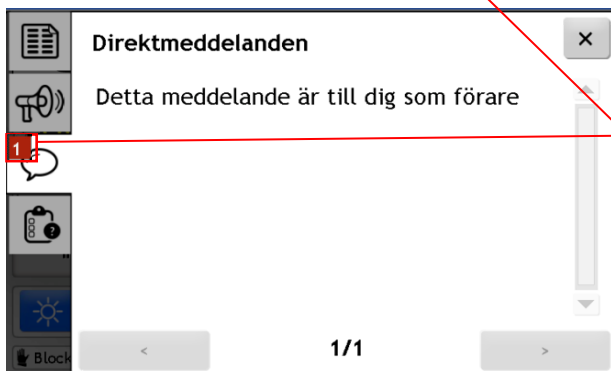
Informasjonssenteret (avhenger av systemoppsett), som du når ved å trykke på informasjonsfeltet eller Informasjonssenter-knappen, viser alle **aktuelle trafikkmeldinger, uleste tekstmeldinger, snarvei-knapper og avvik** på separate faner.

- Merk at bare de funksjonene ditt system benytter vil være synlige i informasjonssenteret. Nedenfor beskrives den fullstendige funksjonaliteten.

Åpne ved å trykke på
meldingsfeltet når en melding
mottas...

... Eller ved å trykke
informasjonssenterknappen.

Indikering av antallet
uleste meldinger/aktive
snarveisfunksjoner/avvik
der årsak ikke er
rapportert.

10.11.1 Indikering for uleste meldinger osv.

Når Informasjonssenteret inneholder noe du bør lese eller observere, så vises en rød rute øverst i venstre hjørne av knappen. Et tall i ruten viser det totale antallet nye/aktive meldinger osv.

Indikering av antallet uleste meldinger og andre funksjoner/annen informasjon som kan være av interesse i informasjonssenteret.

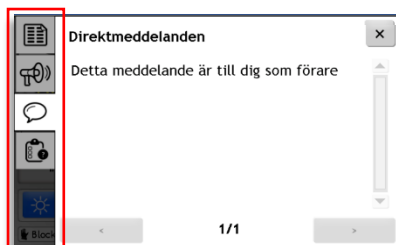
10.11.2 Informasjonssenterknappen

Trykk på informasjonssenterknappen for å åpne informasjonssenteret. (Du kan åpne skjermbildet uavhengig av om det finnes uleste meldinger etc. eller ikke.)

Separate faner i informasjonssenteret viser, avhengig av systemets konfigurasjon: Snarveier (funksjonsknapper), Trafikkmeldinger, Direktemeldinger og Avvik, Trafikkendringer og Sjåførmikrofon.

Trykk på en fane for å se dens innhold.

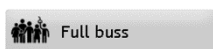
10.11.3 Snarveier

Under fanen ”Snarveier” finner du en eller flere hurtigknapper for spesifikke funksjoner i systemet ditt. Det kan gjelde kommunikasjon med trafikkleddelsen osv.

Følgende funksjoner/hurtigknapper er for øyeblikket tilgjengelige og kan, avhengig av konfigurasjon, være inkluderte i ditt system:

- **Full Buss**

Denne knappen brukes for å meddele trafikkleddelsen og ventende passasjerer at bussen er full. Kjøretøyets skilter indikerer da full buss, og melding sendes til trafikkleddelsen. Knappen alternerer mellom inntrykt (buss full) og ikke inntrykt (bussen er ikke full) slik at du kan aktivere/deaktivere funksjonen enkelt manuelt.

Full buss-indikeringen tilbakestilles automatisk ifølge standardkonfigurasjon ved neste døråpning (vanligvis ved neste holdeplass).

Merk: Funksjonen full buss kan i enkelte systemer også aktiveres automatisk av passasjertellere eller billettsystem. Dette vises i informasjonssenteret og i hovedskjermens frontskiltseksjon der en ”full buss”-melding vanligvis synes for ventende passasjerer.

Du kan åpne informasjonsskjermen og manuelt aktivere funksjonen om du ser at det automatiske systemet ikke fungerer som det skal.

- **Bare avstigning**

Denne knappen brukes for å varsle reisende at kjøretøyet ikke har mulighet til å plukke opp flere passasjerer. Kjøretøyet skilter viser da ”bare avstigning” og melding sendes til trafikkleddelsen. Trykk igjen for å deaktivere. Når bussen passerer holdeplassen nullstilles/deaktiveres funksjonen.

- **Manuell omvei**

I system der den vanlige omveisknappen ikke får plass i hovedskjermen kan denne funksjonen i stedet nås her i Snarveier. Funksjonen er den samme (veksling mellom manuell omvei på/av).

- **Avslutte oppgave**

I enkelte systemer kan denne snarveien være et alternativ til samme funksjon som i oppgavemenyen.

- **Forhåndsdefinerte meldinger**

Ditt system kan også ha snarveier for å sende forhåndsdefinerte meldinger til trafikkleddelsen med et enkelt knappetrykk – for eksempel når en passasjer nekter å betale eller bussen under lange perioder er så full at det bare er ståplasser igjen.

Indikering av aktive funksjoner

Antallet aktive funksjoner, som for eksempel ”Full buss” vises, akkurat som uleste meldinger, med et hvitt siffer på et rødt merke i hjørnet av snarveier-fanen.

10.11.4 Trafikkmeldinger

I trafikkmeldingsfanen finner du alle trafikkmeldinger/informasjon om forstyrrelser i trafikken fra ledelsen som er relevante for din oppgave/oppdrag akkurat nå.

- Om kjøretøyet ikke er tildelt oppgave vises heller ingen trafikkmeldinger. (Trafikkmeldinger styres av kjøretøyets oppdrag/oppgave).
- Merk at trafikkmeldinger til både sjåfører og passasjerer vises her.

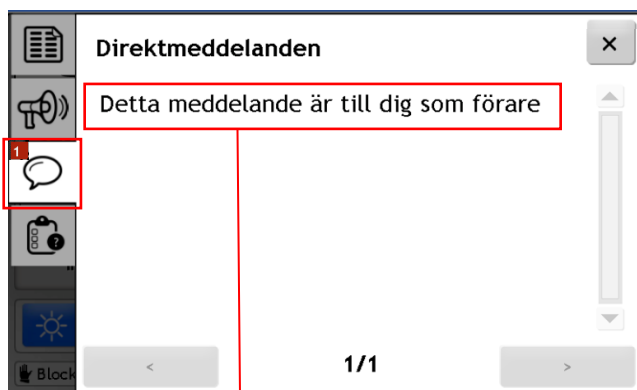
Om meldingen inneholder en kunngjøring med lyd vises et høytalesymbol. Trykk på symbolet for å spille av kunngjøringen i lydanlegget.

- En trafikkmelding per side vises. Antallet tilgjengelige meldinger indikeres helt nederst.
- Bla gjennom meldinger/sider med pilknappene helt nederst.

10.11.5 Direktemeldinger

Direktemeldinger fra trafikkleddelsen til deg/ditt kjøretøy vises i fanen **Direktemeldinger**.

- Når ingen nye meldinger er innkommet vises kun en lenke (Se alle?) til innboksen i Meldingsmenyen, hvor du kan lese tidligere meldinger, se kapittel 10.12.3 (trinn 2 och fremover).

Trykk på en direktemelding for å åpne den i en egen visning og markere den som lest. Der kan du også svare på meldingen eller slette den.

- En melding per side vises. Trykk pil opp/ned på høyresiden for å lese lange meldinger.
- Aktuell side og det totale antallet sider/meldinger indikeres helt nederst. Bytt side/melding med høyre/venstre pilknapp helt nederst.
- Trykk på meldingsteksten for å åpne meldingen (og samtidig markere den som lest) – og for å svare eller slette den. Se beskrivelse av tekstmeldingsfunksjonene i kapittel Fel! Hittar inte referensskälla..

10.11.6 Avvikrapporter

Hvis avviksdetektering inngår i ditt system, så finner du også en avviksfane i informasjonssenteret, se nedenfor.

- Her listes de trafikkavvik ditt kjøretøy har detektert i løpet av trafikkdøgnet, der årsaken til avvik enda ikke er rapportert.
- Advarsler for inntrede i en restriksjonssone (område med begrenset fri høyde, veibredde eller maks. vekt) vises med informasjon om begrensningen.

Rapportere årsaken til avvik

Se kapittel 10.9 for informasjon om avviksdetektering og direkte rapportering av årsaken.

Hvert avvik ramses opp med planlagt avgangstid, linje, holdeplass og avvikstype (late departure-sen avgang).

Trykk på raden for å rapportere årsaken for avviket, se nedenfor. (Menyens knappeoppsett defineres av kunden og styres ikke av sjåførgrensesnittets språkvalg.)

I menyen som åpnes velger du en årsak til avviket ved å trykke på motsvarende knapp. En dialogboks vises med ditt valg der du kan avbryte eller bekrefte valget ditt. Knappen **Tilbake** øverst i venstre hjørne lukker årsaksrapportmenyen og går tilbake til «Avviksrapporter» i informasjonssenteret.

Tilbake

Årsak

Vei- og føreforhold Teknisk feil på kjøretøy Sen fra forrige tur

Ventet på korrespondanse Ulykke / Assistanse Passasjerer betjening

Trafikk Annet

10.11.7 Trafikkendringer

Eventuelle endringer i trafikken (inndratte holdeplasser) som påvirker ditt oppdrag rammes opp under fanen Trafikkendringer.

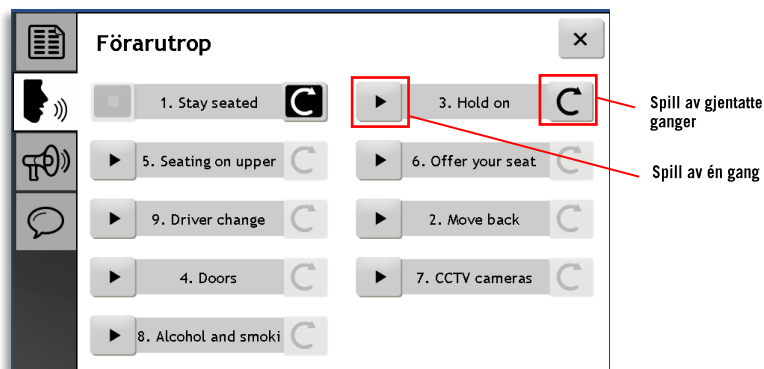
Trafikförändringar [X]

Cancelled stops Starefossen, Tollbodallm. i Strandgt

1/1

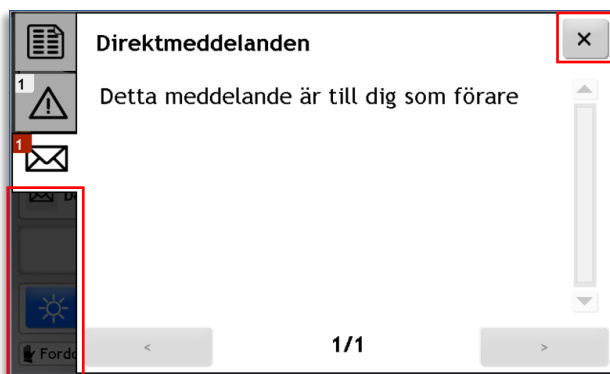
10.11.8 Sjåførmeldinger

Sjåførmeldinger er innspilte kunngjøringer som spilles på kjøretøyets høytalere. Hver knapp på siden spiller av en melding, enten en gang eller gjentatte ganger på rad (hvor mange kan stilles inn).

10.11.9 Lukke informasjonssenteret

Trykk enten i det mørke feltet under fanene eller i krysset helt øverst til høyre for å gå tilbake til hovedskjermen.

10.12 Direktemelding

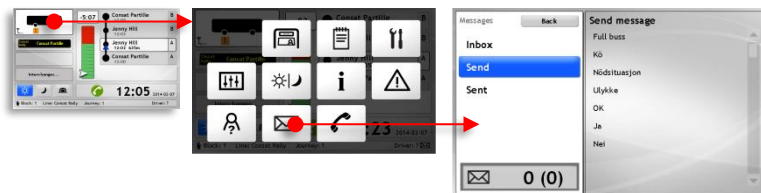
Med funksjonen **Direktemelding** kan du sende forhåndsdefinerte meldinger til trafikkledelsen, og lese innkomne meldinger fra ledelsen.

10.12.1 Nå direktemeldinger gjennom informasjonssenteret

- Hvis informasjonssenterfunksjonen inngår i ditt system, så leses mottatte direktemeldinger enklest der. Se forrige kapittel, Fel! Hittar i nte referenskölla.
- Funksjonaliteten for å sende, svare/slette direktemeldinger fungerer derimot likt uansett om du har informasjonssenterfunksjonen eller ikke. Denne beskrives nedenfor.

10.12.2 Åpne (direkte-) meldingsmenyen gjennom funksjonsmenyen

Når ingen uleste tekstmeldinger venter i innboksen kan du gå via funksjonsmenyen for å nå Meldingsmenyen. Trykk da først på kjøretoysymbolet i hovedmenyen og deretter på (Direkte-) meldingsknappen i funksjonsmenyen for å åpne Meldingsmenyen (se bildet).

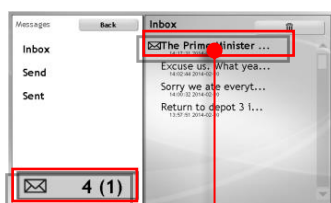

10.12.3 Les mottatt direktemelding (også uten informasjonssenter)

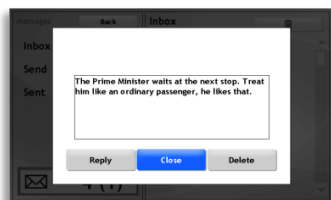
1. Når en ny tekstmelding venter i innboksen så blinker et brevsymbol nederst i høyre hjørnet av hovedskjermen.
2. Trykk på brevsymbolet for å åpne meldingsmenyen. Innboksen (Inbox) er forhåndsvalgt med den senest innkomne meldingen øverst.

Antallet meldinger i innboksen vises i informasjonsfeltet nederst i venstre hjørne av meldingsmenyen. Hvor mange meldinger som er uleste vises i parentes.

3. Trykk på meldingen du vil lese (den senest mottatte?). Et meldingsvindu åpnes med hele meldingsteksten og tre funksjonsknapper under.
4. Trykk **Svare** for å åpne en liste med forhåndsdefinerte meldingene som kan brukes for å svare på meldingen – for eksempel OK for å vise at du har lest og forstått meldingen fra ledelsen.

Trykk **Lukk** for å stenge meldingsvinduet og **Ta bort** for å umiddelbart fjerne meldingen fra innboksen.

5. I meldingsmenyen trykker du **Tilbake** for å gå tilbake til hovedskjermen, eller vent 20

sekunder så lukkes meldingsmenyen automatisk.

10.12.4 Svare på direktemelding (uten informasjonssenter)

Se forrige avsnitt, 10.12.3. I steg 4: Trykk **Svare** for å åpne en liste med forhåndsdefinerte meldingene du kan sende som svar.

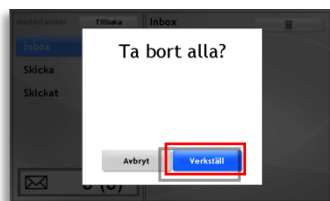
10.12.5 Slette direktemeldinger i innboksen

Se avsnitt, 10.12.3. I steg 4: Trykk **Ta bort** for å slette meldingen umiddelbart.

- **Merk: Meldingen slettes når du trykker på Ta bort. Du kan ikke angre deg.**

10.12.6 Slette alle direktemeldinger i innboksen

1. Åpne direktemeldingsmenyen, se **Fel! Hittar inte r eferenskälla..**
2. Den øverste menyoppføringen **Innboks** er forhåndsvalgt. Meldingene listes i feltet til høyre.
3. Trykk på papirkurvknappen ovenfor meldingslisten.
4. Dialogboksen «Slett alle meldinger?» vises. Trykk **Bruk** for å slette alle meldinger. Eller **Avbryt** dersom du angre deg.

10.12.7 Sende en (forhåndsdefinert) melding til trafikklelsen

1. Åpne direktemeldingsmenyen, se **Fel! Hittar inte referenskälla.**
2. Velg **Send**.
3. Velg en av de forhåndsdefinerte meldingene i listen ved å trykke på den.
4. Bekreft at du vil sende meldingen ved å klikke **Bruk**, eller trykk **Avbryt** dersom du har ombestemt deg.
5. I Meldingsmenyen trykker du på **Tilbake** for å gå tilbake til hovedmenyen, eller vent 20 sekunder på at Meldingsmenyen skal lukkes automatisk.

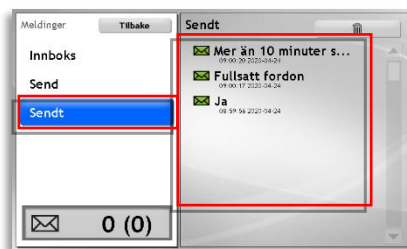

10.12.8 Sendt (sendte direktemeldinger)

I undermenyen Sendt kan du se meldingene som er sendt fra kjøretøyet (hvor lang denne listen tillates å være avhenger av systemkonfigurasjonen).

Også statusen for sendte meldinger vises. Du kan altså se om hver melding har kommet frem til trafikkleddelsen.

1. Åpne direktemeldingsmenyen, enten ved å trykke på et brevsymbol i hovedmenyen eller, når ingen uleste meldinger venter, ved å åpne funksjonsmenyen og velg meldingsmenyen der.
2. Velg **Sendt**. Alle sendte meldinger listes i kronologisk rekkefølge, med de senest sendte øverst. Under hver melding vises et tidsstempel når meldingen ble sendt. Symboler (se nedenfor) viser meldingsstatus.

Symboler viser meldingsstatus.

(Samme symboler nederst i hovedmenyens høyre hjørne viser statusen for den senest utgående meldingen.)

Grønt brev med hake: Meldingen er sendt og det mottakende systemet har bekreftet at den har kommet frem.

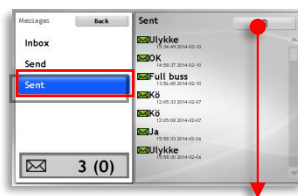
Oransje brev med sender-symbol: Meldingen sendes, men en bekreftelse på at den har kommet frem er enda ikke mottatt.

Rødt brev med hvitt kryss: Meldingen kunne ikke sendes.

10.12.9 Slette alle sendte direktemeldinger

1. Åpne direktemeldingsmenyen enten ved å trykke på et brevsymbol i hovedskjermen eller, når ingen uleste meldinger venter, ved å åpne funksjonsmenyen og velge Meldingsmenyen der.
2. Velg Sendt. Alle sendte meldinger listes.
3. Trykk på knappen med papirkurven. En dialogboks vises: Slett alle meldinger?
4. Trykk Bruk for å slette alle meldingene, eller Avbryt hvis du ombestemmer deg.
5. I direktemeldingsmenyen trykker du på Tilbake for å gå tilbake til hovedskjermen, eller vent 20 sekunder på at Meldingsmenyen skal lukkes automatisk.

10.13 Korrespondanse

For å underlette korrespondanse og maksimere antallet vellykkede bytter for reisende inkluderer ITS4mobility en avansert korrespondansefunksjon. Denne gir deg et komplett sanntidsbilde av alle aktuelle korrespondanser. Du kan med noen knappetrykk be sjåfører i andre kjøretøy vente på dine passasjerer når du er sen, og de kan be deg vente når de er sene.

Korrespondanse oppfyller mange funksjoner:

- Gir informasjon om hvilke kjøretøy som venter på passasjerene dine.
- Gir informasjon om hvilke kjøretøy som har passasjerer som ønsker å gå om bord i ditt kjøretøy.
- Legger til rette for kommunikasjon mellom to kjøretøy når det ene skal anmode det andre om å vente, samt godta/avslå anmodninger.
- Om korresponderende kjøretøy har integrert talekommunikasjon kan du ringe opp disse direkte med noen knappetrykk.

Interaksjon eller kun overvåkning

Systemets korrespondansefunksjon kan etter ønske brukes kun for å overvåke situasjonen og gir deg oversyn og advarer deg om oppståtte problemer i korrespondansetrafikken. Interaksjonen kan da løses med talekommunikasjon mellom kjøretøyene. Alternativt kan dere bruke de innebygde funksjonene for å be kjøretøy vente på passasjerer.

- **En fordel ved å bruke kommunikasjonsmulighetene i systemet er at status for alle gjeldende forbindelser er krystallklar, og spørsmål fra dine passasjerer kan dermed raskt besvares.**

Korrespondansefunksjonen er delt inn i to områder:

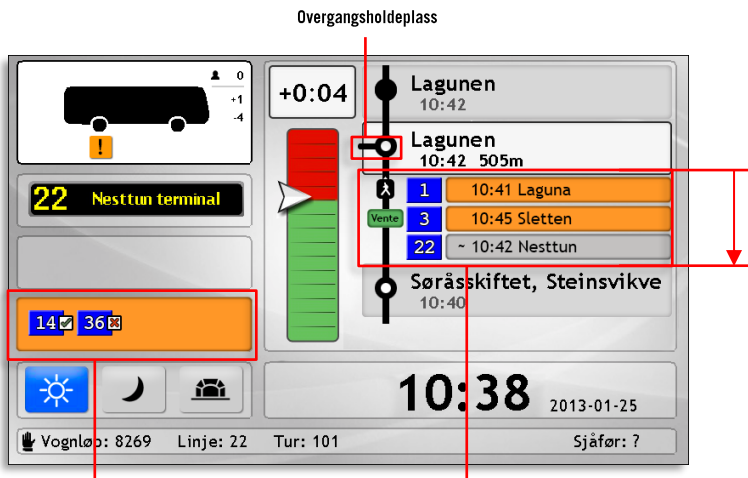
- **Korrespondansefeltet på venstre side i hovedskjermen viser alle forbindelser mellom ditt kjøretøy og andre linjer på neste overgangsholdeplass (de kjøretøyene som ifølge trafikkdataen skal ta imot passasjerer fra deg). Feltet blir oransje om du blir forsinket til en overgang. Symboler viser om andre kjøretøy ved overgangen kommer til å vente på deg og dine passasjerer.**
- **I rutefeltet vises alle kjøretøy som ifølge trafikkdataen skal levere passasjerer til deg og som er sene eller har ukjent status. (Avhengig av**

oppsettet vises denne informasjonen enten når du allerede forlater foregående holdeplass, eller når du ankommer til overgangsholdeplassen.)

Her viser symboler om du har lovet å vente på deres ankomst eller om de har ankommet og den beregnede gangtiden mellom deres kjøretøy ennå ikke har utløpt.

Merk at i begge områder plasseres den viktigste informasjonen først, og at det i tillegg brukes fargekoding (oransje) for å tiltrekke oppmerksomheten din når det er nødvendig (når overganger ikke forventes å bli oppretholdt).

- **Overgangsholdeplasser vises i rutefeltet med en kort strek stående ut. Se bilde under.**

Korrespondansefeltet viser korrespondansen og statusen mellom ditt og andre kjøretøy. Disse vises i feltet som blir oransje når du beregnes å ankomme for sent for å overlevere dine

Ved overgangsholdeplassen utvides rutefeltet og under holdeplassfeltet vises da kjøretøy som skal overlevere passasjerer til deg og som er sene eller har ukjent status.

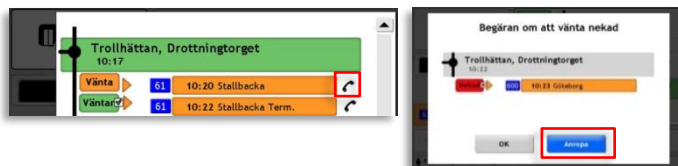
10.13.1 Innstilt overgang

Om en linje i korrespondansen er innstilt vises dette med et grått "Innstilt"-felt og et X-symbol i rutefeltet som i figuren under.

10.13.2 Direkte oppringning eller kontaktinformasjon

Avhengig på om systemet er satt opp med talekommunikasjon kan du enten ringe opp et korresponderende kjøretøy direkte eller få kontaktopplysninger (tetranummer osv) ved å trykke på samsvarende telefonknapp i dialogruten for korrespondanse, se under. Ved direkte oppringning vises først en dialogrute. Trykk **Anrope** for å ringe opp.

10.13.3 Korrespondansestatus: Overganger fra ditt kjøretøy

Korrespondansefeltet til venstre i hovedbilde viser kjøretøy som skal motta passasjerer fra ditt kjøretøy, som du beregnes ankomme.

- Når feltet er grått betyr det at man beregnes å ankomme i tid til de anviste linjene/kjøretøyene.

Når feltet ser ut som dette beregnes man å kunne overlevere passasjerer til alle korresponderende linjer/kjøretøyer.

- Når korrespondansefeltet er oransje beregnes du å ankomme for sent til en eller flere av de anviste linjene/kjøretøyene. Har du passasjerer som skal bytte ved overgangsholdeplassen kan du sende en venteanmodning til kjøretøyene, som beskrevet under.

Når felt er oransje beregnes man å ikke å kunne rekke linjene/kjøretøyene som vises.

Korrespondansefeltet: Symboler

Foruten å vise hvilke linjer du korresponderer med, viser også symbolene status på korrespondansen.

Kjøretøyet venter på deg

En avkryssingsboks med en grønn hake til høyre for kjøretøyets linjenummer angir at kjøretøyets sjåfør har godtatt din anmodning om å vente på deg.

Kjøretøyet venter ikke / har allerede avgått

En avkryssingsboks med et rødt kryss til høyre for kjøretøyets linjenummer angir at kjøretøyets sjåfør har avslått din anmodning om å vente på deg.

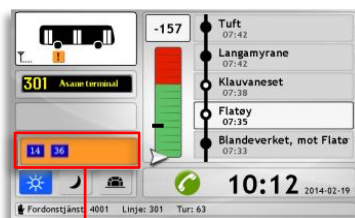
I følgende avsnitt forklares korrespondansefunksjonene i mere detalj.

10.13.4 Sende venteanmodning til andre kjøretøy

Når korrespondansefeltet lyser oransje og dine passasjerer beregnes å komme for sent til korresponderende avgang kan du sende en venteanmodning til ett eller flere av de korresponderende kjøretøyene.

- **Merk at du bare kan sende anmodninger i parkeringsmodus.**

1. Trykk på det oransje samtrafikkfeltet.

2. En filtrert holdeplassliste åpnes. Denne viser bare de kjøretøyene som du korresponderer mot.

3. Trykk på en oppføring for å sende en venteanmodning til dette kjøretøyet. En dialogrute for å bekrefte ditt valg åpnes.

4. Trykk **Anmode** for å bekrefte anmodningen eller trykk **Anrope** for å ringe opp eller se kontaktinformasjonen for kjøretøyet. (se 10.13.1).

5. Velger du å sende en anmodning kommer korrespondansepielen i ruten (og i holdeplassmenyen) til å røre på seg til du har fått svar eller aktuelle kjøretøy forlater overgangsholdeplassen og gjør anmodningen irrelevant.

6. Når du får svar på din anmodningen oppdateres det lille "Vente"-symbolet med svaret.

- Anmodning godkjent: Grønt "venter"-symbol.
- Anmodning avslått: Rødt "benektet"-symbol.

7. Trykk på **OK** for å gå tilbake til forrige skjermbilde eller på **Anrop** for å ringe opp kjøretøyet direkte eller innhente kontaktinformasjon til kjøretøyet (se kapittel **Fel! H ittar inte referenskölla**).
8. I den filtrerte holdeplassmenyen, trykk i det mørke området til venstre for å gå tilbake til hovedmenyen.

Korrespondanser uten prognoser

I tilfelle prognosen til andre kjøretøy mangler vises den planlagte korrespondansen som **grå kjøretøysfelt** med **ca-tider**. Du kan ikke vite status for eventuelle kjøretøy som kjører på disse rutene og du kan ikke innhente kontaktinformasjon ettersom ITS4mobility ikke vet hvilket eller om i det hele tatt noe annet kjøretøy kjører turen, men du kan måtte ta hensyn til korrespondansen likevel.

10.13.5 Korrespondanse: Overganger til ditt kjøretøy

Når du ankommer en overgangsholdeplass (avhengig av oppsett) utvides listen i rutefeltet for å vise alle kjøretøy som har passasjerer med mulig overgang til ditt kjøretøy, for neste/innværende holdeplass. Den viser alle kjøretøy: De som er i tid, de som beregnes å være for sene eller som har en ukjent prognose.

- **Oransje kjøretøysfelt:** Kjøretøy som beregnes å komme for sent til å overlevere passasjerer til deg.
- **Grått felt med ca-tid:** Linje/tur som i følge den planlagte trafikken skal levere passasjerer til deg, men der status/prognose ikke kan hentes fra kjøretøyene, og korrespondansen er dermed «ukjent».

Korrespondansesymboler i rutefeltet

Symboler adderer statusinformation till varje (problematiske) samtrafikrelasjon som visas i rutt-vyn.

En gående person.

Kjøretøyet har ankommet holdeplassen, men den planlagte tiden det tar å gå fra det forlatende kjøretøy til kjøretøyet ditt er ikke utløpt.

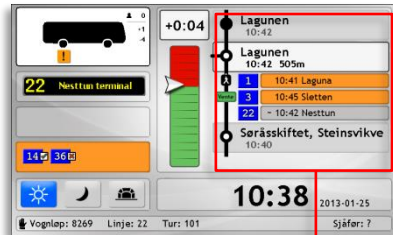
Grønt / rødt symbol.

Disse to viser statusen for korrespondansen – altså om du har gått med på å vente på det forsinkede kjøretøyet eller ikke.

10.13.6 All korrespondanse vises i holdeplassmenyen

1. Trykk på rutefeltet for å åpne holdeplassmenyen.

2. I holdeplassmenyen (som også brukes for omposisjonering) vises all korrespondanse i begge retninger ved overgangsholdeplassen, uansett status. Rull ned i listen med pilknappene eller ved å dra i glidebryteren.

Holdeplassmenyen over er en montasje for å vise alle mulige symboler og fargekombinasjoner – vanligvis er den mye enklere.

Knappar och Symboler i hållplatsmenyn

Et symbol med "Vente", samme farge som resten av raden. Ingen anmodning er godkjent/avslått for dette kjøretøyet. Rører pilen på seg er en anmodning sendt.

Et grønt symbol med "Vente" og pil som peker mot høyre. Kjøretøyet har godkjent anmodningen din om å vente på dine overgangs-passasjerer.

Et rødt symbol med "Avslått" og en pil som peker mot høyre. Kjøretøyet har avslått din anmodning om å vente.

Et grønt symbol med "Vente" og pil som peker mot venstre. Du har godkjent kjøretøyets anmodning om å vente på det og passasjerene.

Et rødt symbol med "Benektet" og en pil som peker mot venstre. Du har avslått kjøretøyets anmodning om å vente.

Svart telefonen: Dette er en knapp for å ringe opp kjøretøyet eller vise kontaktdetaljer. Viser bare når funksjonen er tilgjengelig. Trykk for å åpne samtalevinduet med kontaktdetaljer, se 10.13.1.

Gående person: Viser at fordonet ankommit till hållplatsområdet men den planerade gångtiden mellan fordonen har ännu inte löpt ut.

22

Tall i blått felt: Kjøretøyets linjenummer.

Sortert informasjon

- **De ulike kjøretøyene sorteres slik at oppmerksomheten din rettes mot den viktigste informasjonen. Følgende tre regler brukes ved sortering av informasjon:**
1. **Øvre område inneholder alle kjøretøy som venter på dine passasjerer.** Nedre område viser kjøretøy med passasjerer som ønsker overgang til ditt kjøretøy.
 2. I kategoriene over sorteres kjøretøy som ifølge de siste prognosene kommer til å bli forsinket til korrespondansen øverst (kjøretøy med oransje felt).
 3. I hver underkategori sorteres også kjøretøyene etter deres linjenummer.

Korrespondansehistorikk

Korrespondansehistorikken lagres og er tilgjengelig via holdeplassmenyen. Kjøretøy som har ankommet holdeplassen og hvis overgangstid er gått ut, vises med hvit bakgrunn og deres faktiske avgangstid.

En korrespondanse der et kjøretøy ikke har sendt informasjon om sin avgang lagres i historikken med ca-tiden i hht. den planlagte trafikken.

Sende venteanmodning via holdeplassmenyen

Du kan også sende venteanmodning til et kjøretøy du skal overlevere passasjerer til via den usorterte holdeplassmenyen. Som når du trykker det oransje korrespondansefeltet (kapittel 10.13.1) kommer du inn på holdeplassmenyen ved å trykke på rutefeltet, men denne gangen er listen ufiltrert, så du får selv bla gjennom listen til overgangsholdeplassen vises og være mer påpasselig med hvor du trykker.

10.13.7 Venteanmodning fra andre kjøretøy

Andre sjåfører kan sende deg en anmodning om å vente på dem. Du kan alltid velge om du vil godta eller avslå slike anmodninger.

- Vinduet "Anmodning om å vente" kommer opp på skjermen når en anmodning sendes til deg. Dette vinduet kan betjenes også i Kjøremodus

Skjermbildet «Anmodning om å vente» gir informasjon som hjelper deg å bestemme om du skal vente eller ikke.

A Beregnet ekstra ventetid

Den tiden du vil måtte vente hvis du godtar anmodningen.

B Godta

Trykk denne for å godta. Den indikerede tiden over knappen viser hvor mye avvik du selv er beregnet å legge til din egen rute.

C Taleanrop

Trykk på dette feltet for å åpne vinduet for telefonsamtale med kontaktinformasjon for dette kjøretøyet. Dette alternativet er ikke tilgjengelig i kjøremodus

D Avslå

Trykk på dette feltet for å avslå anmodningen. Tidsangivelsen over viser beregnet avvik fra rutetabellen hvis du velger dette alternativet. I eksempelet over er forsinkelsen 15 sekunder.

E Status korrespondanse, linje, prognose, destinasjon

Feltets farge viser korrespondansestatusen (oransje betyr at kjøretøyet er forsinket til overgangsholdeplassen), linjeskiltet viser linjenummer og i feltet vises den beregnede ankomsttiden samt kjøretøyets destinasjon.

F Overgangsholdeplassen

I feltet vises holdeplassen samt din planlagte avgangstid.

10.13.8 Besvare en venteanmodning

For en beskrivelse av vinduet, se **Fel! H** **ittar inte referenskälla..**

For å svare på en anmodning, trykk på **Avslå** eller **Godta**. Et vindu kommer opp hvor du kan avbryte eller bekrefte valget ditt.

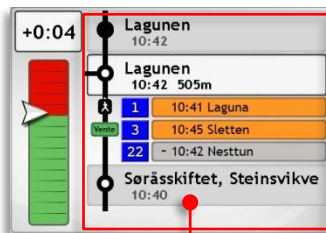
Du kan også velge å ringe det korresponderende kjøretøyet direkte, eller hente dets kontaktinfo ved å trykke **Anrope**. Se 10.13.1

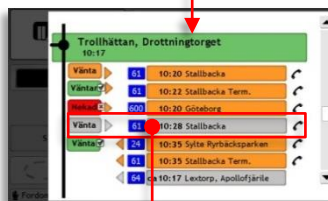
Endre svar

Du kan endre svaret ditt (på anmodning om å vente), men bare i parkeringsmodus.

1. Trykk på rutefeltet for å komme til menyen.

2. Trykk på det aktuelle kjøretøyet. Vinduet «Endre ditt svar» åpnes.

3. Trykk **Avslå/Godkjenn**. Bekreft endringen i dialogruten som vises.

Sende tilbud om å vente til andre kjøretøy

Når du ser et korresponderende kjøretøy kommer til å misse en overgang kan du på eget initiativ tilby deg å vente på dets passasjerer:

1. Trykk på rutefeltet for å åpne holdeplassenmenyen.

2. Trykk på det aktuelle kjøretøyet. Tryk på det aktuelle fordonsfältet. Vinduet "Tilbyd innventning" vises.

3. Trykk på **Tilbyd** og bekreft valget i dialogruten som dukker opp.

Besvar et ventetilbud fra et annet kjøretøy

Når en annen sjåfor sender deg et tilbud om å vente på dine passasjerer vises dialogruten ”Tilbyr innventing”. Besvar tilbudet med **Ja** eller **Nei**.

Når en annen förare skickar dig en erbjudan att vänta in dina passagerare visas Erbjudan att vänta in-dialogrutan på din förarskärm. Här kan du enkelt besvara erbjudandet med ja/nej.

- Dette vinduet kan betjenes også i kjøremodus.

Trykk på **Nei** for å avslå anmodningen eller **Ja** for å godta anmodningen. **Anrope**-knappen åpner samtalevinduet.

10.14 Be om assistanse (sjåføralarm)

Funksjonen ”Be om assistanse” er en **skjult alarmfunksjon som aktiveres enten av en knapp i sjåførkonsollen eller ved at du holder fingeren på klokkeslettet i minst tre sekunder.**

Som sjåfør kan du se at din begjæring har kommet frem og bekreftet av trafikkleddelsen (uansett om den ble aktivert med fysisk knapp eller med skjermfunksjonen) som vist under.

Responsen på begjæringen om assistanse avhenger av rutinene i din organisasjon.

Send begjæringen

Sjåføralarmen / begjæringen om assistanse kan sendes ved å holde klokkeslettet inntrykt i minst tre sekunder.

Begjæringen er sendt

Når begjæringen er sendt blir datofeltet brunt.

Begjæringen er bekreftet av trafikkleddelsen

Når en trafikkleder har bekreftet din begjæring skifter datofeltet til grønt. Feltet blir ikke svart før funksjonen avaktiveres av trafikkleddelsen.

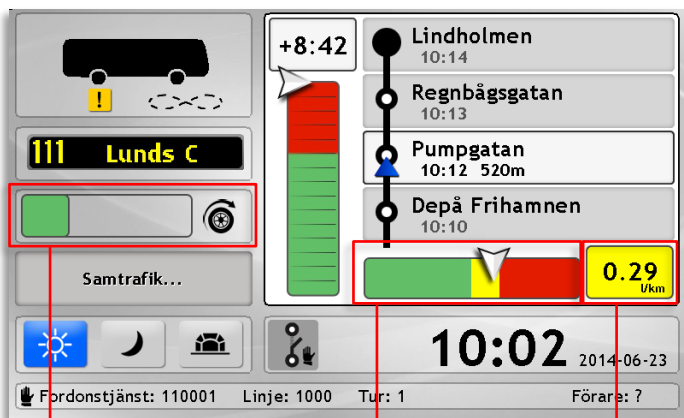
10.15 Driver Coaching

Sjåførgrensesnittets Driver Coaching-funksjoner er til for å hjelpe deg å kjøre så økonomisk/miljøvennlig og passasjervennlig om mulig. Ettersom drivstofføkonomisk kjørestil og høy passasjerkomfort ikke alltid går hånd i hånd, så finner du flere ulike målere og indikatorer i grensesnittet som vil hjelpe deg å selv balansere kjørestilen din.

Et tursammendrag viser hvordan du har kjørt den spesifikke turen, og sammenligner med øvrige sjåfører som har kjørt samme turen (samme strekning under lignende forhold) med nettopp din buss.

10.15.1 Informasjon under kjøring

Driver Coaching-funksjoner vises på to steder i sjåførgrensesnittet, se bildet nedenfor. I et felt under frontskiltvisningen finner du en rulleindikator som skal hjelpe deg å rulle frem til holdeplasser og trafikklys i stedet for å bremse alt for tidlig. Samme felt viser også når kjøretøyets datamaskin har detektert en kjørehendelse, som for eksempel hard innbremsing, kurvetaking eller akselerasjon. Rullemåleren skifter da en kort tid til å vise kjørehendelsen.

Rullemåler/
kjørehendelse-
indikator

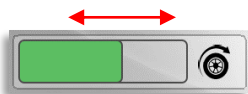
Drivstofforbruk:
På strekningen mellom de
to siste holdeplassene,
sammenlignet med andre
sjåførers snittverdi. (bedre,
likeverdig, dårligere)

Drivstofforbruk:
Gjennomsnittsförbruk
hittil på
turen. Fargeindikering viser
sammenligning med andre
sjåførers förbruk for samme
strekning.

Rullemåleren

Å slippe gassen tidlig og rulle frem til holdeplassen, trafikklys og i nedoverbakke kan spare mye drivstoff, sammenlignet med å kjøre lengre og bremse for å senke farten.

Rulling har derfor i sjåførgrensesnittet fått en egen måler som måler hvor mye du ruller i stedet for hyppige oppbremsinger og akselerasjoner. Rullemåleren viser mer grønt jo mindre du bremser.

Grønn målesøyle: Du ruller ofte og bremser lite.

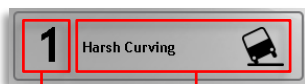
Rød målesøyle: Du bremser mye.

Rullemåleren viser altså med grønn eller rød søyle hvor lite/mye du bremser når du senker farten. Så snart du begynner å bremse vil målerens grønne søyle minske, for å gå over til rødt og vokse når du bremser i lengre tid. Kort sagt: å senke farten uten å bremse gir plusspoeng (grønn søyle). Å bremse gir minuspoeng (synkende grønn søyle som skifter til rød søyle). En liten påminnelse for en mer drivstofføkonomisk kjøring.

Kjørehendelseindikatoren

For å påminne deg om å kjøre mykt og passasjervennlig detekterer kjøretøyets datamaskin enn rekke kjørehendelser du bør unngå, og indikerer når disse inntreffer - fremst en påminnelse for å hjelpe deg å gi passasjerene en myk og behagelig reise.

Når en kjørehendelse er detektert skifter rulleindikatoren til å vise denne hendelsen i noen sekunder. Det totale antallet slike hendelser på turen vises også til venstre i feltet.

Antallet kjørehendelser av denne typen, hittil på turen.

Kjørehendelsestype: Navn, symbol (se nedenfor)

Disse seks kjørehendelsene kan detekteres:

Symbol	Kjørehendelse
	Hard innbremsing: Du har bremsset hardere enn konfigurert grenseverdi. Brems mykere for bedre passasjerkomfort.
	Kraftig akselerasjon: Akselerasjonen har overskredet konfigurert verdi. Akselerere mindre for å optimere passasjerkomforten.
	Hard kurvetaking: Du har tatt en kurve for snevert/i for høy hastighet.
	Høy hastighet: Du har overskredet kjøretøyets konfigurerte makshastighet.
	Overvarsling: Du har overskredet motorens konfigurerte omdreiningsgrense.
	Lang tomgangskjøring: Motoren har gått på tomgang unødvendig lenge.

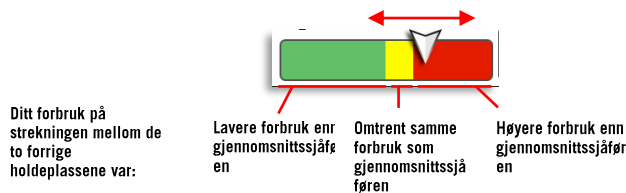
Drivstoffbruk

Den todelte måleren for drivstofforbruk viser delvis ditt drivstofforbruk mellom de to siste holdeplassene – sammenlignet med gjennomsnittsforbruket for samme strekning, og delvis ditt totale forbruk frem til din nåværende posisjon på turen.

- **Til forskjell fra vanlige drivstoffmålere så veier disse to målerne ditt forbruk mot gjennomsnittsforbruket på nettopp den traseen/turen en du kjører. Gjennomsnittsverdien blir selvsagt mer stabil og relevant jo flere ganger bussen kjører den aktuelle turen.**

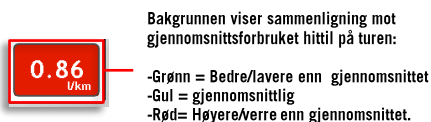
Den enkle grafiske måleren til venstre i feltet viser hvor mye drivstoff du har **brukt på strekningen mellom de to siste holdeplassene** – i forhold til hvor mye drivstoff gjennomsnittssjåføren - som kjørte nettopp din buss og på nettopp denne lenken, og under samme generelle trafikkforhold (rush/lav trafikk etc.), har brukt.

Målerviseren beveger seg over tre felt:

Det numeriske feltet til høyre for måleren viser ditt drivstofforbruk **hittil på turen** (frem til forrige holdeplass). Den numeriske visningen er angitt i L/km eller L/km/tonn, om bussen er utrustet med maskinvare for å løpende måle sin vekt.

Det numeriske feltet viser, med samme fargekode som den ”analoge” måleren ved siden av, hvordan ditt forbruk klarer seg mot gjennomsnittet for samme tur (strekning/trafikktype):

10.16 Tursammendrag

Når du har ankommet turens endeholdeplass vil det i rutefeltet vises et sammendrag av kjørehendelsene og det totale drivstofforbruket under turen. Her kan du mer i detalj sammenligne hvordan du har kjørt turen med relevante gjennomsnittsverdier. (Men tenkt på at bussen må ha kjørt turen noen ganger, og gjerne med ulike sjåfører, før du kan dra fornuftige konklusjoner fra sammenligningen.)

For at sammenligningen skal bli så rettferdig som mulig sammenlignes altså din nylig kjørte tur med et gjennomsnitt for samme tur og tilsvarende trafikktype (normal/rushtrafikk). Både antallet individuelle kjørehendelser som det totale drivstofforbruket, i liter, vises, se bildet nedenfor.

Tursammendrag, din tur:

Antallet kjørehendelser, per type.

Fargekode: Færre eller samme antall som
gjennomsnittet - Grønt felt
Flere: Rødt felt

Drivstofforbruk, i liter.

Fargekode: Samme eller lavere forbruk - Grønt
felt.
Høyere: Rødt felt.

Tursammendrag, gjennomsnitt/referanse for denne turen kjørte med dette kjøretøyet:

Antallet kjørehendelser, per
type.

Drivstofforbruk, i liter.

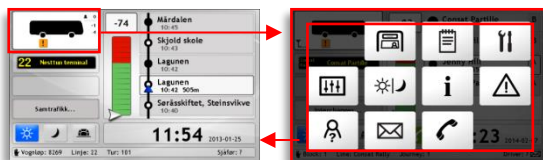
11. Funksjonsmenyen: Innstillinger og informasjon

De funksjonene som ikke kan nås direkte fra hovedskjermen finner du i funksjonsmenyen. Selv de ulike undermenyen kan du finne her, med unntak av holdeplassmenyen.

- Funksjonsmenyen er bare synlig i parkeringsmodus.
- I system som med taster i stedet for pekeskjerm brukes funksjonsmenyen for å nå nesten alle funksjoner.
- Innstillinger, feilmeldinger og vedlikehold (bare tilgjengelig for servicepersonal) kan bare nås gjennom funksjonsmenyen.

11.1 Åpne funksjonsmenyen

Trykk på kjøretøysymbolet for å åpne funksjonsmenyen.

11.1.1 Returner til hovedskjermen

Trykk hvor som helst i det mørke området utenfor knappene eller vent i 20 sekunder for å stenge funksjonsmenyen.

11.2 Funksjonsmenyen: Menyvalg

I funksjonsmenyen kommer du til flere av systemets underliggende menyer, mange av de allerede beskrevet i foregående kapitler. Hvilke knapper som vises avhenger av hvordan ditt system er satt opp.

- **I det følgende kapittelet går vi bare gjennom funksjoner/menyer som ikke allerede er beskrevet. Med pekeskjerm nås disse vanligvis direkte fra hovedskjermen.**

Skiltmenyen

Manuell og automatisk skilting. Se kapittel **Fel! Hittar inte r eferenskälla.**

Oppgavemenyen

Velg eller endre oppgave/vognløp/tur. Se kapittel 9

Vedlikehold (krever kode)

Innstillinger og systemtester, skal bare brukes av kvalifisert vedlikeholdspersonell. Denne funksjonen er passordbeskyttet.

Innstillinger

Velg språk og lydvolume (for passasjerer). Se kapittel 11.3

Visningsmodus

Bytt mellom dag-, natt- og tunnelmodus. (Dag>Natt>Tunnel> ...). I system uten pekeskjerm er denne knappen den eneste måten å bytte modus på.

Informasjon

Informasjon kringkastet fra trafikkledelsen, depo, osv. som ikke er trafikkrelatert. Se kapittel 0

Aktive feil

Liste over og beskrivelse av alle aktive feil. Fargen viser feilens alvorlighetsgrad. Ved feil vises også en advarsel under kjøretøysymbolet i hovedskjermen. Se kapittel, 11.5

Meldinger

Mottatte og sendte meldinger. Mulighet for å sende forhåndsdefinerte meldinger. Se kapittel 10.11

Telefonsamtaler

I kommunikasjonsmenyen kan de anmode at trafikkleddelsen skal ringe opp deg, eller du kan ringe opp andre kjøretøy og personal. Se kapittel **Fel! Hittar inte referenskölla.**

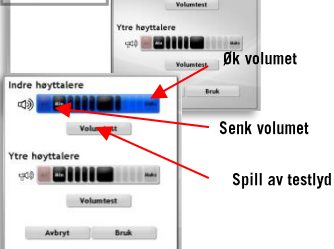
11.3 Innstillinger

I innstillingsmenyen velger du språk og stiller inn volumet for kjøretøys høytalere.

Still inn og test innvendig/utvendig høytalervolum

1. Trykk på kjøretøysymbolet i hovedmenyen for å åpne funksjonsmenyen.
2. Trykk på **innstillinger**.
3. Menyoppføringen **"Volum"** er markert. (I enkelte system er dette det eneste alternativet.)
4. Her stiller du inn volumet for de innvendige og utvendige høytalere. Trykk Min/Max for å trinnvis senke/øke volumet. For å teste lydnivået

trykk **Volumtest**, og en testmelding spilles av.

5. Trykk **Bruk** for å lagre endringene, eller **Avbryt** for å stenge menyen uten å lagre.

Bytt språk i grensesnittet

1. Trykk på kjøretøysymbolet i hovedmenyen for å åpne funksjonsmenyen.
2. Trykk på innstillinger.
3. Trykk på **Språk**.
4. Alle tilgjengelige språk vises til høyre.
5. Trykk på språkoppføringen og grensesnittet kommer til å bytte med én gang.

11.4 Informasjon

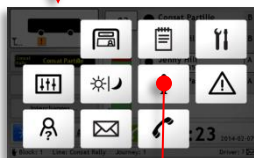
Åpne informasjonsmenyen for å se ”allmen” tekstinformasjon som kringkastes til kjøretøyet fra sentralen. Det kan dreie seg om ferier, sjåfører, helger, nattrafikk, osv.

- Dette er ikke samme informasjon som de korte meldingene som vises på hovedskjermen.

1. Trykk på kjøretøysymbolet i hovedskjermen for å åpne funksjonsmenyen.

2. Trykk på informasjon.

3. Til venstre vises alle infoskriv. Trykk på et for å vise hele skriveet på høyre side.

Rull ned ved å trykk på piltastene eller ta tak i glidebryteren.

11.5 Aktive feil

Når datasystemet oppdager én eller flere interne feil på utstyr koblet til kjøretøyet vises dette under kjøretøysymbolet i hovedskjermen:

Mindre alvorlig feil.

Alvorlig feil.

Feilinformasjon finnes under **Aktive feil** i funksjonsmenyen.

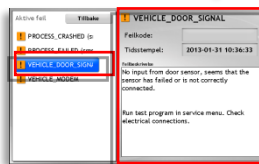
1. Trykk på kjøretøysymbolet for å åpne funksjonsmenyen.

2. Trykk på knappen **Aktive feil**.

3. Alle feil vises i listen til venstre. Trykk på feilen. Opplysninger om feilkode, klokkeslett feilen ble registrert samt en beskrivelse vises på høyre side.

Feilens «navn»	→	VEHICLE_DOOR_SIGNAL
Eventuell feilkode	→	Feilkode:
Tidstempel: Når feilen ble oppdaget.	→	Tidstempel: 2013-01-31 10:36:33
Beskrivelse av feilen	→	Feilbeskrivelse No input from door sensor, seems that the sensor has failed or is not correctly connected.
Eventuell forslag på løsning	→	Run test program in service menu. Check electrical connections.

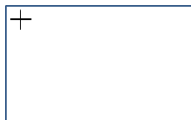
12. Skjermkalibrering og lysstyrke

12.1 Kalibrere skjermen

Trykkskjermen kan kalibreres om den ikke reagerer som den skal:

1. Trykk hvor som helst på skjermen i minst 5 sekunder.
2. Vent minst 1 sekund.
3. Gjenta de to første stegene 2 ganger.

Skjermen blir hvit med et svart kryss i øvre venstre hjørne.

4. Trykk midt på krysset. Det kommer til å flytte seg til neste hjørne. Trykk igjen og gjenta for alle hjørner.
5. Hovedskjermen vises igjen når du er ferdig.

12.2 Still inn skjermens lysstyrke

Juster lysstyrken for å forbedre lesbarheten av skjermen. Dette gjøres med tre knapper i bunnen av displayet.

- Skjermens knapper kan i enkelte system knyttes til andre funksjoner. Se den systemspesifikke informasjonen for dette.

Juster lysstyrken med knappene: A: 10%, B: 50%, C: 100%